מס. 116 ● כ"ח באדר תשמ"ח ● 17.3.88
מעריב
דו"ח מאוסטרליה ■ שיר לנבחרת הכדורגל ■ עונת
הפריחה של זאנה ■ יצחק שניאור כרס"ר משמעת
■ תיסמונת הקהל ■ הקשר בין מכבי ת"א למשמר
העמק ■ יורשו של מאראדונה ■ נפילת האימפריה
מוסף "מעריב לילדים"
היום, בעמודים 21–23
אפטר שייב "קריציה"
שובר את כל המוסכמות...
krizia uomo
KRIZIA UOMO
אפטר שייב מבית
KRIZIA MILANO

כאן אוסטרליה

כדורגלני נבחרת ישראל במשימת אוקיאניה מכנים כך את רופא הנבחרת והעסיין ■ אורי מלמיליאן חב להם את העובדה שהועמד על הרגליים והוא משחק ■ ד"ר רוסנובסקי: "אמרתי לפרופסור ירושלמי שטילפן אלי בעניין אורי, כי החכמה היא לקחת אחריות"

אלכס פרלסמן (סידני)

אלי דריקס (משמאל) דוהר לשער טייוואן, ביום א' בסידני (צילום־צבע של א.פ.)

המלאכים

בסיום משחק הנצחון 5–1 של ישראל על טאיוואן, ביום ראשון, ראיתי את פניו קורנות מאושר. אפשר שזו היתה הפעם הראשונה במהלך המסע האוקיאני הנוכחי, שבה זכה לתחושת הקלה – והיא נבעה בעיקר מהיכולת הגבוהה שאותה הציג הכדורגלן שהוא תרם כל־כך הרבה להחלמתו: אורי מלמיליאן.

הוא, רופא הנבחרת ד"ר מארק רוסנובסקי, ידע כי הצטיינותו של אורי תסתום הרבה פיות של מקטרגיו. אולי אפילו תשתיק את האחרונים שבהם, מבין חברי המשלחת.

ד"ר רוסנובסקי הוא החצי האחד של הצוות הרפואי במשלחת הכדורגל לאוסטרליה וניו־זילנד. החצי השני הוא העסיין, שמואל רוזנצויג.

מאחורי גבו, מגדירים אחדים מהשחקנים את שמוליק כ"מלאך". רוצים להביע בכך את הוקרתם למסירות הגדולה שהוא מפגין כלפיהם.

צמד לעניין

אבי כהן, מגן בית"ר ירושלים, שח באוזני בתחילת השבוע: "הדוקטור ושמוליק הם צמד לעניין, מסורים מאד לשחקנים. הרופא מוכן לקום באמצע הלילה כדי לבדוק שחקן ולטפל בו. ושמוליק, בחיים, לא דחה מישהו. הוא מאד חרוץ, ויש לו סבלנות. למשחק נגד טאיוואן הוא הכין שקיות מים, כדי שנוכל מדי פעם לשתות, ולהתגבר על החום הכבד".

לד"ר רוסנובסקי היו שבועיים קשים, בפתיחת המסע. המאמן מיליאנקו מיחיץ' העלה ספקות אם האבחנה שאותה קבע הרופא, ערב צאת המשלחת, לפיה אורי מלמיליאן יהיה כשיר לטורניר, היא אכן נכונה. מיחיץ' אף הודיע, כי אם אורי לא יעמוד במבחן־כשירות, 4 ימים לפני המשחק עם אוסטרליה, הוא ישלח לארץ.

"נזכרתי, שכאשר אורי נפצע, צילצל אלי פרופסור ויינברג מירושלים, אמר שיש לאורי סדק בקרסול ושלא אבנה עליו לטורניר. עניתי לו אז, שקל מאד לרופא להחליט לוותר על שחקן ושהדבר הכי קשה זה לקחת אחריות.

"היו לי במלבורן לילות מאד עצבניים בגלל הסיפור של אורי, הדברים שמיחיץ' חשב והכותרות שעתונים פירסמו, בגלל דברים אלה. אבל בלב ידעתי שאני צודק, ושאורי יהיה בסדר".

מלמיליאן, ביום שני השבוע: "הדוקטור העמיד אותי על הרגליים. הוא הזריק לי לקרסול זריקות כלי קורטיזון. לרופא יש חלק גדול בכך שאני משחק בטורניר. הוא ושמוליק עושים את העבודה על הצד הטוב ביותר".

רופא רוסנובסקי · עסיין רוזנצוייג

הכלם הקרמי, ניר אלון, היה מודע עוד לפני היציאה לאוקיאניה למסירותם של העסיין והרופא. "אבל לפני הנסיעה, לא ידעתי עד כמה קשה הם עובדים. 24 שעות ביממה הם לרשותנו ולשירותנו. שניהם ביקשו מאיתנו, השחקנים, שלא נהסס להעיר אותם בכל שעה ביממה שבה תהיה למישהו מאתנו איזושהי בעיה רפואית. שניהם משקיעים כל מאמץ, כדי לאפשר לשחקנים להחלים, ומתחילים לטפל בהם מייד לאחר הפגיעה. אני, לדוגמה, סבלתי לאחר האימון השני במלבורן, ממתיחה בשריר ארבעת הראשים. הטיפול האינטנסיבי של שמוליק והרופא, העמיד אותי על הרגליים לקראת המשחק הראשון, ואינני אומר זאת מתוך תנופה".

אבינועם עובדיה: "שמוליק מסוגל לעבוד שעות על שעות, בלי הפסקה, מבלי להגיד מילה ולקטר. עם יד על הלב, הוא ממש נדיר. על הרופא אני סומך בעיניים עצומות. הגדולה שלו היא בכך, שהוא יודע לאבחן מייד את סוג הפציעה ולתת לה את הטיפול המתאים".

בעוד 3 שבועות יחזרו ד"ר רוסנובסקי ורוזנצוייג וכמותם שחקני הנבחרת, לשיגרה היום־יומית בישראל. בבקרים הם יעבדו במכון לרפואה ספורטיבית שליד ההתאחדות לכדורגל. אחר־הצהריים ישנו במכון הפרטי שלהם לבדיקות רפואיות ולטיפולים, המתמחה בפציעות ספורטיביות ובבעיות גב. כליכם הם יידעו כי את הרושם העז על השחקנים הבכירים בישראל, הם הטביעו בחורש מארס 88', באוקיאניה – ורכשו לעצמם הרבה ידידי אמת. ■

שבוע ספורט

מודעות: גילה שניידר טל': (03)439442

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

יוסי זאוה, אשתו עליזה, הבת והבובה, בצל העץ – ולאחר השיר לנבחרת (צילום: עדי אבישי)

מה בגליון

4: יוסי זאוה; 5: שיר לנבחרת; 6: סביב הכדור; 7: כדורסל; 8–9: תוספות הקהל; 10–11: משמר העמק ומכבי ת"א; 12–13: יורשו של מאראדונה; 14: ששון; 15: נ.ב.א; 16: 3 נקודות; 17: יש עתיד; 18: טוטו; 20: מקומות עבודה

OPEN

האם אתה פתוח להכיר הרגשה חדשה?

עכשיו גם בישראל.
סדרת OPEN לגבר - אפטר שייב, או דה טואלט והאחרות
מבית היוצר של Roger & Gallet פריז.

תשלובת רשף

יבוא: דמשר. שיווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ

על יוסי שריד

אשתי כתבה בזמנו שיר עליו אחרי שהוא השמיץ אותנו. הוא ניאלו שעליהם נאמר "שמור אותי מאוייבי". אוהד של קבוצה נמדד במצבים קשים. זו לא חוכמה לרדת על קבוצה כשלא הולך לה. באנגליה, הקהל מעודד קבוצה גם כשהיא מפסידה. פה ואני לא יודע למה הכל הפוך. אפילו לנבחרת שורקים בוז. הוא ירד עלינו ואשתי החזירה לו בשיר. להעביר ביקורת זה הדבר הכי קל בעולם. החוכמה היא לבנות, לעשות משהו.

זו העונה של יוסי זאנה. אומרים שהפועל תל־אביב משחקת בינוני? מה אכפת לי, הוא אומר, אנחנו מקום שני ■ אצל שניאור הוא מבסוט; הולכים לקראתו, מבינים אותו, הוא טוב ■ ילד תל־אביבי שיושב בכתר המזרח עם אריק, ושאר החברים אוהדי הפועל ■ חשבון יש לו רק עם איש אחד: רוביד שוייצר; את המילה 'בוגד' הוא לא ישכח לו

אבי מורגנשטרן

מעל צלחת ארוחת הבוקר, בבית קפה בתל־אביב, יוסי זאנה סוחט את החיים מהצד הנכון. לבוש בקפידה, משקפי שמש. מכונית אאודי, מודל 87'. בבוקר הוא פה. בצהריים הוא במגרש הביתי. לא בבלומפילד, אלא ב"כתר המזרח". שם יושבים עוד כמה ארומים, לדסקס בכל צהריים. זאנה, מאז שהגיע להפועל תל־אביב, הפך ארום בנשמתו. הוא למשל הולך לראות את לינטון טאונס, מרסר וחבריהם יחד עם אריק איינשטיין, חבר טוב של זאנה. "אני מכיר את אריק מאז שאני בהפועל ת"א. זה התחיל כשהיינו יושבים ב"כתר", ואחר־כך זה הפך לחברות קרובה יותר. אנחנו הולכים לכדורסל, ויש לנו גם חברים משותפים. אני זוכר כשהייתי פצוע, אריק בא לבקר אותי בבית. כשהוא נפצע בתאונה המפורסמת לפני כמה שנים, באתי אליו ונתתי לו כדורגל שעליו חתומים כל שחקני הפועל ת"א והוא די התרגש. גם לאלי ישראלי נתתי כדורגל עם חתימות כשהיה לו אירוע בלב לפני כמה חודשים".

העונה מרגיש יוסי זאנה כאילו יצא לאוויר העולם. נולד מחדש. אחרי ששנים הוא התמקם כבלם קרמי והתרוצץ ללא הרף אחרי מבקיעי השערים של הקבוצות היריבות, אחרי שעשה את העבודה האפורה־שחורה, הגיע זאנה אל הנחלה. מקום טוב במרכז הרחבה. בלם אחורי. עכשיו, חוץ מכשרון, מרבר הנסיון. עכשיו זאנה הוא זה שמנווט

עונת הפריחה

את ההגנה. מושך בחוטים. את העונה הזו הוא פתח כרגיל כבלם קרמי, אלא ששניאור ראה אחרי כמה משחקים שהקבוצה חורקת, וגם ההגנה היא לא בדיוק מחסום עמיד. זאנה עבר לאחור, ועד עכשיו השינוי של שניאור התגלה כאס האמיתי של הקבוצה.

תפקיד אחראי, מעונב, אינטליגנטי

"שניאור החזיר אותי לאחור, ומכאן אני מנווט את ההגנה. אני שמח שהצלחתי גם בתפקיד הזה. מאוד שמחתי שהוא העביר אותי תפקיד, כי מבחינתי הוא הרבה יותר טוב. בלם קרמי זה תפקיד כפוי טובה. ראשית, אתה בכלל לא במשחק. כל מה שאתה עושה זה להיות צמוד לסקורר של הקבוצה היריבה, וזהו. חוץ מזה, אם אתה שומר טוב על חלוץ, אז אומרים שהוא היה חלש וזה לא חוכמה. אם הוא טוב, אז אומרים שאתה נכשלת, כך שבכל מקרה יורדים עליך. אני חושב שבלם אחורי מתאים לי יותר. זה תפקיד יותר אחראי, מעונב, אינטליגנטי".

– עכשיו אתה גם רץ פחות מאשר בלם קרמי.

"אני לא חושב שזה העניין. כל תפקיד במשחק שאתה עושה טוב, אתה משקיע בו את כל האנרגיה. אנחנו היום נמצאים בעידן של כדורגל מודרני. בנבחרת ארגנטינה למשל, רק שחקן אחד נשאר למעלה, ואלדנו. השאר עולים ויורדים ורצים אותו דבר. אין היום דבר כזה שאחד הוא מלצר והשני אוכל".

– בעצם, אלמלא השיבה של סיני להפועל יכולת גם להיות המנהיג של הקבוצה?

"הפועל היא קבוצה שמשחקת ביחד. זה הסוד שלה. משה הוא יחיד במינו. כשרון אדיר. הפליימקר של הקבוצה. הוא מוסיף לנו את הברק והיופי. באופן טבעי הוא המנהיג של הקבוצה".

זאנה (30) יליד נתניה, החל את הקריירה שלו כמובן במכבי נתניה, אז, כשעוד היתה אימפריה של ממש. הבעיה שהוא עלה לבוגרים בתקופה שההגנה היתה מאוכלסת בדינוזאורים כבדי שם והדר. הגנה שלמה שלבשה את מדי הנבחרת הלאומית. בשער ויסוקר, בלם ישראל תג'ג' בלם קרמי חיים בר, מגינים גדי מכנס ושרגא בר. זאנה אמנם הצליח להשתלב פה ושם, ולרשום לעצמו דקות משחק, אבל היה ברור לו שהקריירה שלו פשוט תחנק בצוואר הבקבוק הזה. נתניה אמנם לקחה אליפות, וזאנה שמח להצהיר שהוא היה שותף, אבל בכל מקרה, העדיף לעבור קבוצה. באותה תקופה עזב שלמה קירט את בית"ר ירושלים מטעמים שונים, וזאנה, בתיווכו של מוטל'ה שפיגלר, מצא את מקומו כבלם הבירה. וזכרונות מימק"א: "שיחקתי שם שנה אחת בלבד. הייתי צעיר עם הרבה התלהבות. הושפעתי מאוד מהקהל של בית"ר. זה קהל פנאטי, שדורש הישגים בכל מחיר. השחקנים היו איתי בסדר, אבל הקהל זה משהו שאי־אפשר להשוות לשום קהל אחר. אני זוכר שקיבלנו אז עונשי רדיוס ושיחקנו בחוץ, וזה מאוד השפיע עלי".

חייל מן השורה בבית ברנר

אחרי עונה אחת בתא הלחץ הירושלמי, ירד זאנה לשפלה, והתמקם בהפועל תל־אביב. קהל הרבה יותר מסוגנן, סולידי. בסך־הכל, הרקורד שלו מכובד מאוד. זו העונה השמינית שלו כחייל מן השורה בבית ברנר ועד היום. הוא הספיק לקחת עם הפועל תל־אביב שתי אליפויות וגביע אחד, שלוש פעמים בגמר ומרבית העונות שהייה בצמרת. זאנה גם ממהר להזכיר שזו התקופה הטובה ביותר ב־20 השנים האחרונות של הפועל תל־אביב. והוא שותף.

זאנה למרות התמרדתו כשפיץ של ההגנה התל־אביבית לא הצליח להתברג אף פעם כבלם בן המניין בנבחרות הלאומית. מירמוביץ' לקח אותו פה ושם לאולימפית וגם ללאומית, אבל את אוסטרליה של מירמוביץ' הוא ראה מרחוק. קירט נסע וזאנה נשאר. אלא שאם אז היתה ההשארות של זאנה מובנת מאליה, הרי שהפעם נשמעו קולות שביחיץ' היה צריך לקחת את זאנה בחשבון. "אני לא מאוכזב שלא נסעתי. אם הייתי מוזמן – אז על־הכייפק".

– אתה חושב שהיה מגיע לך לנסוע?

ואם כן, זה יעזור לי? יש מאמן והאחריות היא עליו. אני בכלל חושב שאנחנו צריכים מאמן מקומי ולא זר. עובדה שלמכסיקו ומונטריאול הגענו עם מאמנים ישראלים. אם אתה מביא כבר מאמן זר, אז תביא מאמן ברמה אירופית. פיגורה, ולא מאמן מליגה ו'. תביא מאמן שיתן דרך מחשבה חדשה וכיוון אחר. מאמנים כמו מיחיץ' יש בארץ וגם הרבה יותר טובים ממנו. לדעתי הבחירה שלו היתה פוליטית. זה פשוט בושה וחרפה".

למרות אהדתו הרבה של זאנה למאמני הכחול־לבן, יש מאמן אחד שזאנה מראש לא היה מוכן או לא היה מוזמן להתאמן אצלו. דוביד שוייצר. העונה שעברה, שהיתה אחת השחורות בהפועל תל־אביב, הכניסה את כל השותפים לתוך סיר לחץ, וזה היה עניין של זמן עד שמישהו ישחרר את הקיטור. זאנה היה בין אלו שהרימו את המכסה מול שוייצר. מבחינתו של דוביד, זו היתה נקודת מיפנה. עד אז אף אחד לא יצא מולו בריש גלי להתקפת נגד. זאנה ושכתאי לוי עשו היסטוריה קטנה.

"תראה, ידוע שדוביד לא עדין במיוחד, ואת זה אני אומר בלשון המעטה. הוא לא מתנהג לשחקנים כמו שצריך. הקש ששבר את כל העניין, היה אחרי המשחק מול מכבי תל־אביב. הפסדנו, ואני הבקעתי שער עצמי והייתי אשם גם בגול השני. זה נורא כאב לי, גם בגללל שהפסדנו וגם בגלל שזה דרבי. הוא בא וקורא לי אחרי המשחק בוגד. אז אמרתי לומה אני חושב עליו בדיוק".

– אבל את דוביד הרי הכרת. צורת ההתבטאות שלו לא היתה הפתעה בשבילך.

"נכון, אני הכרתי אותו מעונות קודמות. גם אז הוא היה וולגארי אבל לקרוא לי בוגד? תראה זה לא רק זה. לא היה לו קשר עם השחקנים. הוא איבד את כושר המנהיגות שלו. במשחק נגד נתניה, כשהפסדנו, הוא רצה להוציא את גילי לנדאו החוצה. גילי אמר לו: אני לא יוצא, תוציא את פיונטי. והוא באמת הוציא את פיונטי. אחרי שההנהלה ראתה לאן זה מגיע, החליטו מה שהחליטו".

– צריך היה אומץ לצאת מול שוייצר?

"טבעי כשפוגעים בך אתה תחזיר. אי־אפשר שירקו עליך כל הזמן, ותגיד שזה גשם. שבתאי ואני ייצגנו למעשה את הרוב בקבוצה".

המצב ראז היה די מסובך. הקבוצה חולקה למאפיות קטנות. רבים לא דיברו עם שויצר. גם סיני, כשנתבקש לומר את דברו, העדיף להתעטף בשתיקה. מבחינה מסוימת, זו היתה הבעת אי־אמון בשוייצר. דוביד, כשהולך לו והוא לוקח אליפות, אז הוא אומר תראו איזה גדול אני, האליפות זה דוביד. אבל כשיש כשלון, הוא זורק הכל על השחקנים. השחקנים פשוט לא היו יכולים לדבר איתו".

– אם דוביד היה נשאר?

"אני אצלו לא אשחק בחיים. אם הוא היה נשאר אני הייתי הולך. אני לא מדבר איתו".

– כששיחקת השנה מול בני־יהודה רצית להוכיח לו?

"באופן טבעי, נתתי משחק יותר טוב, רציתי להראות. עובדה שגם נבחרתי לשחקן המצטיין של המחזור. אני אישית לו מדבר איתו מאז המקרה".

– בסך־הכל, הפועל לא נותנת כדורגל גדול, ואתם במקום השני.

"הטבלה לא משקרת. אני בא עם עובדות. אנשים אומרים שהרמה נמוכה. שטויות. אני משחק 10 שנים, והרמה אותה רמה. נכון, היא אולי לא בקו עליה, אבל גם לא בירידה".

– ואיך אתם מתמקרים, למרות שבית ברנר לא משלם לכם כבר תקופה ארוכה כסף?

"יש להפועל בעיות עם מס־הכנסה. יש קצת כספים. אנחנו אוהבים את הקבוצה, וחבל שנהרוס את מה שבנינו. אני מקווה שזה ישתפר עד סוף העונה. חוץ מזה, מכבי תל־אביב היו מתים להיות במקומנו".

– אומרים שאתם משחקים עם 7 בלמים?

"שטויות. בן־שטרית, ז'אנו, רפי שמואל וסיני, הם שחקנים אופנסיביים. המגינים גם עולים ויורדים. ושוב, אני חוזר לדוגמה של ואלדנו. חוץ ממנו כולם עולים ויורדים. זה הכדורגל המודרני, ושלא יקשקשו בראש. מה סיני בלם? אלי כהן בלם?"

וחוץ מכדורגל, זאנה כבר מתכנן את העתיד. הוא השלים בגרות, חשב ללמוד באוניברסיטה אבל 4 שנים בשביל תואר לא בדיוק נראה לו. "אנחנו חיים בעולם מאטריאלי וחבל על הזמן. במקום זה אני לומד בבורסת היהלומים ביקוע וסימון". נתנייתי נשאר נתנייתי. ■

> ## הנבחרת הלאומית
>
> מה לא נכתב על הנבחרת
> כל הארץ מדברת
> מדוע אוסטרליה
> מדוע אוקיאניה
> מה רע באירופה, איטליה ורמניה
>
> מה לא אמרו, במה לא דובר
> בשבילנו הסיפור כמעט נגמר
> 2־0 לרעתנו
> ומיד הוספדה נבחרתנו
>
> יש שאמרו: מאמן זוטר
> מדוע בעצם לא פוטר?
> ניו־זילנד מנוצחת
> הנבחרת שוב פורחת
>
> סוף־סוף נצחון חשוב
> לשמחת כל הישוב
> ניתן מלוא הגיבוי
> והנה יש פיצוי
>
> לסיאול ניתן להגיע
> הנבחרת ודאי עוד תפתיע
> בלבנו יש תקווה
> יש מקור לגאווה
>
> אלי כהן מהפועל
> הציל כבודה של ישראל
> בשער ניצב שוער מעולה
> בוני גינזבורג כוכב עולה
>
> מוטי איוניר, וגול שני
> ניצל כבודנו הלאומי
> משחק מצויין לבחורים
> ובא הקץ לדיבורים
>
> כל הכבוד, המשיכו כך
> ודאי יהא המשך מוצלח
> בכדורגל אין ביטוח
> שוב המאבק פתוח.
>
> **עליזה זאנה**
>
> ● המחברת, היא רעייתו של יוסי זאנה, מרבה לתת ביטוי בחרוזים, לרגשותיה ודעותיה הנוגעים לענייני הכדורגל.

כדורסל

משה לרר

גם שרון כבר לא עוזר...

אפילו ותיקי ה"דרבי", מהצד של מכבי, לא זוכרים בושות כמו שהיו ב"דרבי" האחרון, שאמור היה להיות חגיגי. מאז 1954, העונה הראשונה של הליגה הסדירה בארץ, התקיימו 100 משחקים בין שני המועדונים בליגה ובגביע, ואם כי המאזן השוטף עדיין מדבר על 50 הפרש למכבי (25־75) הרי שהנצחון ה־25 של הפועל, השבוע, עוד ידובר בו.

עד ל"דרבי" הבא, במסגרת הגמר־סל? אולי. אבל עד אז – ידברו וידברו.

לתומי סברתי שאחרי 30 דקות כל כך משכנעות כמו מול סאטורן קלן, בשבוע שעבר, צריכה מכבי להיות בתנופת־משחק שתבוא לידי ביטוי ב"דרבי" ואולי גם באורתו (במשחק שהתקיים אמש ואליו אינני יכול להתייחס).

אבל הסתבר לי שגם אני, אחרי כל כך הרבה שנים, אינני מכיר די הצורך, העונה, את הקבוצה המחזיקה עדיין בתואר האלופה. בהפרשים של יומיים־שלושה היא מסוגלת להפתיע אפילו את עצמה וכל הנסיונות להסביר את פשר העליות והירידות התלולות במשחקה – לא יעלו אלא משפטים חוזרים על עצמם כמו: "הקבוצה לא משחקת", "לא הוכנה כראוי", "המאמן לא מתפקד", "מיקי – רחמנות עליו", "בארלו – הנפילה של העונה".

ועם אי־השקט התעשייתי הזה במכבי, עדיין נאלצת הקבוצה לחלק את השבוע בין הליגה שלנו לליגה האירופית, שגם היא קשה ומפרכת, ולאיש אין זמן לעצור לרגע קט את מחוגי הזמן כדי להיערך מחדש, במידה שאפשרי הדבר.

לעומתה – הפועל ת"א, עם הר של בעיות, זורקת לשעה קלה את עניין החמחאות שלא שולמו, ואלו שעדיין בדרך, מציגה משחק טוב ושוטפת את מכבי, תרתי משמע, עד שרבים בקהל משמיעים באזני מכבי את ה"אולה" המפורסם, שכל כך איפיין את מכבי במשך שנים כה רבות. מאוניים של האוהדים הרבים סירבו לשמוע את קריאת התיגר הזו של אוהדי הפועל, ושתיים־שלוש דקות לפני השריקה לסיום – החלה הנהירה הגדולה של אוהדי הצהובים החוצה.

★ ★ ★

כמה מן ההפסדים האחרונים של מכבי, בליגה כמו בגביע אירופה, לא היו הפסדים גבוליים. מכבי הובסה, פשוטו כמשמעו, בגליל העליון, בחיפה והשבוע בתל־אביב, כל זאת בליגה, ואילו בזירה האירופית נכנעה מכבי בסלוניקי, בברצלונה ובמילאנו בצורה חד משמעית ואפילו בזיונית.

עד כמה גרוע מצבה של מכבי, אפשר היה ללמוד מהשנייה האחרונה של המשחק. רק חדי זכרון יכלו לזכור שב־6 בדצמבר האחרון ניצחה מכבי ב"דרבי" הליגה הראשון 84־105, כלומר ב־21 נקודות הפרש. שנייה אחת לסיום המשחק השבוע, הובילה הפועל 69־92, משמע 23 הפרש. אצל מכבי לעולם אינך יכול לדעת מה יקרה בשלושת המשחקים הנוספים שעוד נותרו לה העונה (אליצור רמלה ברמלה, מכבי רמת־גן ובית"ר ת"א במשחק השלמה מן המחזור הקודם) כך שלהוביל על מכבי בנקודת יתרון בסיכום הכללי של שני המשחקים – פותח פתח לאירוח ה"דרבי" הראשון בגמר־סל.

ולכן, כאשר קלע דורון ג'מצ'י את הסל האחרון במשחק לשלוש נקודות, וההפרש ירד "רק" ל־20, ירדו שחקני מכבי מהספסל עולזים ושמחים, ואיש לא הבין למה...

על הנייר יש אמנם כיום למכבי (עם שלושה הפסדים) נקודת יתרון על הפועל (עם ארבעה), אבל במצבה של מכבי כיום – ספק אם יהיו רבים שימהרו על הסוס הוותיק הזה שכוחותיו הולכים ואוזלים ככל שהוא קרב לקו הסיום.

★ ★ ★

זוכרים את הסערה שפרצה בהתאחדות לכדורגל בעקבות כמה הפסדים של נבחרת הכדורגל? ניסו אז לתלות את הקולר במתורגמן נינו קאריו. היו שאמרו שהוא אינו מתרגם נכונה את דברי המאמן לשחקנים ולהיפך. רצו לפטר אותו, אבל בסופו של דבר הושג שלום בית והנבחרת הצליחה לנצח גם את טאיוואן.

במכבי קרה מקרה דומה, אלא שהפעם הופעלה היד החזקה. ברוס ויקטור, שנבחר מבין 250 מיליון אמריקנים לשמש עוזר לרלף קליין ו"מאמן מיוחד להגנה", פוטר. את השבועיים הבאים הצליחה עוד מכבי, איכשהו, לעבור בלי עוזר מאמן, אבל יותר – אי אפשר היה.

עם צירופו של יאיר שרון לצוות המוביל – כך אמרו הציניקנים – השתנתה מכבי מקצה אל קצה. עובדה: מאז שהוריד את בית"ר ת"א לארצית וזנח אותה לאנחות, הצליח שרון לזקוף לזכותו גם נצחון בגביע אירופה.

אבל הפלא הזה לא עבד ביום ראשון השבוע, כך שהערותיו הקופצניות לשחקנים במגרש, שעה שרלף מדבר אל קבוצת שחקנים אחרת, לא הועילו. וכן יש לו כבר הפסד אחד באמתחתו.

למה אני "עולה" על שרון, וכי לא מספיק עלתה עליו העתונות השבוע בעקבות נטישתו את בית"ר ת"א?

אין לי סיבה מיוחדת, ככלות הכל – יכולה היתה מכבי להגיע למעמד המביש הזה נגד הפועל גם בלי עזרתו של כוכבי־איר זה. אלא מה ? – שלא יחשוב שהוא בא ללקק דבש במכבי. ■

שב בשקט יאיר, קח דוגמה

תמונה אופיינית של יאיר שרון, עוזר המאמן החדש של רלף קליין במכבי תל־אביב. בשבוע שעבר, במשחק מול סאטורן קלן, הירבה שרון לקפוץ אל קווי המגרש ולחלק הוראות סימולטאנית להוראות שנתן קליין לקבוצתו.

א. זה לא יפה, כי בכך אתה מוריד את ערכו של רלף בעיני השחקנים;

ב. קח דוגמא מעוזרו הגרמני של טוני די־ליאו, מאמנה של סאטורן. בכל 40 הדקות של המשחק – לא קם העוזר מן הספסל.

הערתי על כך למנהל הקבוצה שלך, שמואל מחרובסקי, שהעביר לך את המסר שעה קלה לפני ה"דרבי". אך נראה שזה לא עזר.

אולי התמונה הזאת תהיה טובה מאלף מלים, כמו שאומרים הסינים.

צילם אותה עדי אבישי, לבקשתי.

סביב הכדור

מאיר ריפמן

המושבים יוחלפו – חינם

כל 15 אלף המושבים ב"יציע החדש" באיצטדיון ר"ג (בתצלום), יוחלפו – כנראה בפגרת הקיץ. הסיבה: מושבי הפלסטיק איבדו את הברק שלהם, מחמת מזג האויר, השמש והגשם. מחיר כל מושב כזה כ־8 דולר, ובחשבון פשוט מדובר בעלות כוללת של 120 אלף דולר (!)

אבל החלפת המושבים לא תעלה להתאחדות, שחכרה את האיצטדיון מעיריית ר"ג, אפילו סנט אחד. הכיצד? – בחוזה עם החברה שמכרה את המושבים, קיבלה ההתאחדות ביטוח ל־7 שנים על כל תקלה. קודם לכן בדקה החברה את עמידות המושבים בכמה מבחנים.

מאז הותקנו המושבים חלפו כשנתיים ומחצה. הוחלט לחייב את החברה לעמוד בהתחייבותיה והיא הסכימה להחליף את כל המושבים, בהתאם לחוזה ולביטוח.

הקרב על המענק המיוחד

גידי דמתי: עכשיו יש לו 9

אחרי הנצחון על בית"ר ת"א (0–1) בגביע הטוטו, נאלץ מאמן שמשון ת"א יעקב גרונדמן, לשמש גם שופט – וזאת על־פי דרישת יו"ר המועדון, עו"ד עמי פוטל – כדי לקבוע מי כבש את שער הנצחון: האם היה זה שער עצמי, או של הוותיק גידי דמתי.

דמתי טען בכל תוקף לחזקה על השער – ויש לו סיבה טובה לכך. מתברר שפוטל הבטיח לו מענק 2,000 דולר, אם יכבוש העונה 14 שערים בליגה, בגביע ובגביע הטוטו גם יחד. בינתיים כבר פרץ ויכוח: דמתי טוען שסוכם על 13 שערים ועל סך של 3,000 דולר.

בחדר ההלבשה, לאחר המשחק עם בית"ר, פסק גרונדמן, שהשער שייך לדמתי, למרות שבעתונות הוא יוחס לבלם בית"ר שלומי עמר. גידי היה איפוא מרוצה.

השער העלה את מאזנו של "זקן" כדורגלני הליגה הלאומית (36 וחצי) ל־9 עד כה. נותרו לו, (לפי גרסתו), עוד חמישה שערים, למענק. ■

התרגיל של שניאור

שניאור. האיחור על בוקר

הקשיחות והנוקשות, שמגלה לעתים המאמן יצחק שניאור כלפי שחקניו מהפועל ת"א – והמשמעת שדורש מהם – הם כבר שם דבר בכדורגל. אבל מתברר שלשניאור סגנון ושיטה מיוחדים במינם, כדי ללמד לקח ומשמעת את שחקניו. שלושה שחשו זאת היטב על בשרם, הם השוער אריה אלמר, הבלם יעקב סגל והחלוץ בני רובין.

שניאור קבע אימון בוקר ליום חמישי, שלאחר ליל פורים. אולי בהשפעת חגיגות פורים, איחרו שלושה השחקנים הנ"ל לאימון. שניאור החליט לגזור עליהם עונש קל, יחסית וציווה שיתייצבו לאימון מיוחד, באותו יום אחה"צ, כאשר שאר חברי הקבוצה לא התאמנו.

השלושה ושניאור, הגיעו ל"בלומפילד" בשעה היעודה – אבל שערי האיצטדיון היו נעולים. השחקנים הופתעו – שניאור לא.

התברר שעוד באימון הבוקר, הורה שניאור לאפסנאי, לא לבוא אחה"צ. שניאור פשוט רצה לעשות לשלושה תרגיל משמעת של עמידה כלוח הזמנים. משהופיעו במועד – שיחרר אותם, ללא אימון...

ברדה. "חבל לבזבז"

הדוגמא השמשונית

שמשון הוא לא סתם עוד מועדון ספורט – אלא כזה שיודע לחנך ולהעניק ערכים וחום לשחקניו. ביטוי הולם לכך: ארבעה משחקני הקבוצה – נסים ברדה, און דהרי, שלומי אדרי ויום־טוב שוקרון – נשלחו לפני כמה ימים לשלושה ימי טיפולים בטבריה.

ברדה – הוותיק מכולם – קיבל לידיו מהנהלת שמשון המחאה פתוחה, כדי ישלם את כל הוצאות השהייה של הארבעה בטבריה.

כשחזר לת"א שאל אותו היו"ר פוטל: "כמה זה עלה לכם?". ברדה החזיר בשאלה: "כמה אתה חושב". פוטל: "אלף שקל..." ברדה: " רק 405..."

פוטל התפלא: הכיצד? וברדה גילה שמאחר ששוקרון לא בא, החליט שבמקום שני חדרים, יקחו רק חדר אחד לשלושה – "חבל כדי לחסוך כסף למועדון, כי חבל לבזבז", אמר ברדה.

בקבוצה אחרת, שלושה שחקנים היו נוטלים שלושה חדרים – והיו מדווחים שהכסף לא הספיק להם...

מופע האימים של אריס

מכבי תל־אביב באה לפני שלושה שבועות ללבה הרותחת של אריס, בסלוניקי, ויצאה משם המומה. כך גם שליח מעריב. מביקור בן 10 ימים באירופה, נותר חרוט היטב בזכרון המפגש עם הקהל הכי חם והכי טוב של אירופה. אריס מנצחת כל קבוצה בביתה, כי היא לא יכולה אחרת. קהלה החם לא נותן לה אחרת. טוב יעשו יושבי שערים 3 ו־9 ביד־אליהו, אם יקחו קורס קצר בעידוד נוסח סלוניקי. אולי אז יהיו ראויים להשמטת המרכאות מהתואר 'אוהדים'

טובי פולק

מעשרה ימים אירופיים שטופי שמש קרירה, שלושה משחקי כדורסל ואחד כדורגל, החוויה שתישאר חרוטה לזרבה הרבה זמן, שמורה בלעדית לעיר הנמל היוונית סלוניקי, לשם באה מכבי תל־אביב בשביל לנצח, אם אפשר, ויצאה – כמו כל מי שהיה אותו ערב ב"פאלה־דה־ספורט" – כשהיא מצדיעה בהערכה לקהל הטוב ביותר של אירופה (לפחות בכדורסל). הזעקות, השירה, הריקודים, השימוש באבזרים וטכניקות שונות ומשונות, מחזה פנטסטי, מרהיב עין, נדיר.

החוכמה הגדולה היא החוכמה שלפני מעשה. הכל נבנה לקראת השיא, הקליימקס, הפיצוץ שהגיע לשיאו בערב המשחק. במשחק עצמו. שעות לפני, יום־יומיים לפני, בעצם כל הזמן. ומי לא שיתף פעולה, בשביל להכניס בסך־הכל כ־6,000 יוונים לאקסטזה: הרדיו, הטלוויזיה, סידורי הביטחון ההיסטריים, ומעל כולם – העיתונות. תילי־תילים של מילים, תמונות, ראיונות. במסגרת הבילד־אפ חסר המעצורים, הפיצו כתבים נמרצים שמועה על כך שניקי גאליס, האליל המקומי, כבר סגר עם מכבי לעונה הבאה. היו אפילו כאלה שהרחיקו לכת, והודיעו שהעניין נסגר כבר לעונה הנוכחית... אתה שומע־ורואה את הקולות, וחושב לעצמך, על מה מדברים כאן, בארץ, כשאומרים שיש לנו יותר מדי עיתונות ספורט, ומעט מדי ספורט. שיקפצו ליוון. שם זה פותח לא רק את מדורי הספורט. הכותרות חגגו גם בעמודים הראשונים של העיתון. אם תגיעה – אז עד הסוף.

משחקה של אריס סלוניקי מול מכבי ת"א אמור היה להתחיל ברבע ל־10 בערב. המחירים האסטרונומיים של הכרטיסים (לכיסיהם, של האוהדים המקומיים, לא בדיוק עשירי העם) הביאו ללא מעט כרטיסים שנשארו בקופות; אומרים שבגלל חסרון הכיס, אחרים טוענים שהיה זה אקט של מחאה. אבל כמה מאות הכרטיסים שנותרו, לא

החובבנים של יד־אליהו (למעלה ולמטה). התמונות (של נאור רהב) לקוחות ממרומי שער 2. יושבי שערים 3 ו־9 מקפידים יותר על התאמת צבעי החליפות, מאשר על תצוצרות ודגלים.

וכן מקבלים ב"פאלה דה־ספורט" של סלוניקי את הכוכבים שעולים לפארקט, לצלילי "עין־הנמר". פיצוץ מחריש אוזניים, צהוב בעיניים

נשארו מיותמים. הקבוצה החליטה שהאולם יהיה מלא, אז חילקו אותם שעות לפני המשחק לבני נוער מקומיים, העיקר שלא יישארו קרחות ביציעים. אז המשחק, כאמור, מתחיל כמעט ב־10, וב־6 לפנות ערב כבר אי־אפשר להכניס לאולם סיכה. מלא עד אפס מקום. אנחנו, קומץ עיתונאים ישראלים, מגיעים לאולם עם הקבוצה, נכנסים בערך ב־8 וחצי. כשהקבוצה פונה לחדרי ההלבשה, אנחנו הולכים לחפש מקום לשבת, לכתוב. ואז, פסיעה ראשונה על הפארקט, וכאילו חטפת זבנג בראש. לא ברור איך ולמה, אבל האלפים זיהו מיד שהמדובר בזרים, כאלה שבאו מהצד היריב, וכמו היינו לבושים בטרנינגים הצהובים – חטפנו כזאת מקלחת של שאגות, שבתוך שבריר שניה אפשר היה למצוא את הלב באיזור שמתחת לתגורה. הסיפורים שלפני, בתוספת הרעש העצום, הפרצופים המשולהבים (חלקם אפילו צבועים בצבעי קרב – צהוב־שחור), התנועות המאיימות, הצרחות – מה יש לדבר – לא בדיוק מסיבת קוקטייל נינוחה. ואנחנו רק עיתונאים. הקבוצה עדיין מחוץ לטווח הראייה...

את הדקות והשעות שלפני, מנצלים ההמונים לאימונים מפרכים בעידוד לדוגמה. שיר, ועוד שיר, ועוד אחד. ריקודים בידיים משולבות איש על כתפי רעהו. כפיים למעלה, ידיים למטה, כמו על־פי תיאום מוקדם, כאילו התאמנו על כך – רק על כך – ימים ושבועות ארוכים. רעם מתגלגל מבשר את עליית מכבי, באותו בערב הקורבן התורן. שבוע קודם לכן, כשהיתה שם ברצלונה, הכיעו אותם האוהדים את דעתם על שהתרחש על הפארקט בעקירת כמה שורות של כיסאות והשלכתם למשטח. בערב של מכבי היו כל־כך הרבה שוטרים וחיילים בין ובתוך הקהל, שהרתיעו אפילו את החמומים שבחוליגאנים. אחד שזרק משהו ממרומי היציע נתפס אחרי שניות, והובל – מפרפר בידיים וברגליים – לא בעדינות יתרה, על־ידי השוטרים החוצה. מטבעות, למשל, לא זרקו במשחק מול מכבי. זה לא שהמנהג חלף ועבר מן הארץ; הסיבה היתה אחרת, פרוזאית הרבה יותר: השוטרים בכניסה פישפשו בכיסי הנכנסים, והחרימו את כל מלאי המטבעות שמצאו...

בלושי שואל – 6,000 סלוניקאים משיבים במקהלה

לאריס לא בוער לעלות. מכבי קולעת וקולעת, והיוונים עדיין בחדר ההלבשה. לקהלם זה לא מפריע. השירה נמשכת. את הכתב ההמום מתחילה לעזוב אט־אט תחושבת הפחד, ומתחלפת בהתפעמות, השתאות. אתה מתחיל להבין שמה שלא יהיה, לנצח כאן הערב, בכל ערב, קבוצה כמו אריס – ותהיה בינונית ככל שתהיה – זה לא משהו פשוט. בכלל לא. לאורך השעות הארוכות מדרבנת את ההמון מערכת הגברה אדירת רציבלים, מוסיקה סוחפת, שלא היתה מביישת אפילו את הרמקולים של הקולוסיאום או הסינרמה. אישית, אני נדלק על הקטע של בלושי את אקרויד מ'האחים בלוז' – 'מיני דה בוצ'ר'. בלושי שואל – היוונים משיבים. איזו חגיגה. פתאום מסתובבים כולם כאיש אחד, גבם לפארקט, כתף לכתף, ידיים משולבות, שורה ימינה – שורה שמאלה, בסירטאקי סוחף. איזה יופי. פשוט מרהים.

ואז הרמקולים נותנים את האות. המוסיקה משתתקת לפתע, וברקע, עמום, מגיחים הצלילים הראשונים של "עין הנמר", מהסרט 'רוקי'. הסלוניקאים יודעים. "הם באים"... "הם באים"... "הם באים"... – והקריאה הסוחפת מתגברת והולכת, רעש מחריש אוזניים. כל מי שיכול, נוהר לפינה ממנה הם אר־טו־טו עולים. כל העניים מופנות רק לשם. ואז, בהישמע רעם התופים של תחילת השיר הזה, כפול ווליום, פורץ המלך גאליס למרכז האולם, אחריו שאר החברים, ואתה לא רואה כלום, פרט לצהוב בעיניים. את כל חלל האולם ממלאות פיסות נייר צהוב, גזורות קטן קטן, שזורמות ומרחפות בלי סוף, הופכות את הפארקט האדמדם למשטח צהוב לגמרי. כך גם אנחנו, השחקנים, כולם.

ואז המשחק, והעידוד, והשריקות. ואיזה אקסטזה כשגאלים, סליחה, אריס סלוניקי מובילים מול מכבי ולא משאירים לג'מצ'י את מגי כל סיכוי. וזה ממשיך וממשיך גם כשהמשחק צמוד, וגם וכעיקר כשהחבורה בשחור־צהוב נכנסת לטירוף. והיא בטירוף, כי פשוט אי־אפשר אחרת. הקהל הנפלא הזה לא נותן להם לעצור. אין נסיגה טאקטית, אין רגע מנוחה.

עסק זול ומשתלם: צ'רטר קבוצתי לסלוניקי. חוויה לכל החיים

ואז מתחילה להתגנב ולחלחל ההרגשה של כמה אנחנו רחוקים מכל זה. כמה שיד־אליהו הוא בעצם אולם קונצרטים, אולי משהו אחר, אך ודאי שלא משהו שמזכיר אולם כדורסל ביתי. איפה ביתי, איפה אוהדים. בסלוניקי לא עונבים עניבות ונחנטים בחליפות כשבאים לראות כדורסל. שם מתערטלים מהחולצות, צובעים את הפנים, מתעטפים בדגלים ובשלטים, מצטיידים בפיסות נייר, קורעים את הגרון.

ואצלנו? עדיף שלא להיכנס לפרטים. ביד־אליהו הקהל המכבי נפלא כשהקבוצה מוליכה ב־30 הפרש. נקודה יתרון ליריב – ואיזה שקט. בושה. והם עוד מעיזים לקרוא לעצמם אוהדים. אז יש לי הצעה מאוד מעשית, אפילו לא יקרה במיוחד: צ'רטר לסלוניקי (ולקבוצה מאורגנת של 10,000 איש תינתן ודאי הנחה משמעותית) זה עסק זול בהרבה מכרטיס מנוי שנתי להיכל התל־אביבי, לדוגמה. אז קחו את הרגליים, אתם שמתהדרים בנוצות לא לכם, קחו את הרגליים, האישה והילדים, ותנו קפילה ל"פאלה דה ספורט" של סלוניקי. מקום אולי קטן יותר והרבה פחות מהודר מאותו יד־אליהו שלכם, אבל בית־ספר אמיתי. בית־ספר לכדורסל, בית־ספר לעידוד. ■

משמר העמק – 16 שנה, בשנות החמישים והששים, הם שיחקו בליגה הלאומית בכדורסל. השיא – מקום רביעי ■ מי שלא ראה את יואש אזוב מנער מעליו את שומריו, מדליק פנס בעינו של מי מהם, או נוקע לו כתף – שלא יחשוב שאז שיחקו בכפפות־משי ■ הקשר המיוחד עם מכבי ת"א

אברהם שרון

ארבע־עשרה שנה שיחקה קבוצת הפועל משמר העמק בליגה הלאומית בכדורסל, בשמונה מהן סיימה במקום הרביעי – הגבוה ביותר שאליו הגיעה מעודה.

שחקניה הוותיקים הם כיום בני חמישים ומעלה:

- עמוס לין – משווק ראשי במפעל "תמה" בקיבוץ.
- אברהם שחר – רכז הספורט במועצה האזורית.
- אדם (פוטו) גורן, אבא של אור מאליצור נתניה – רכז מחלקת החשמל של הקיבוץ הארצי.
- חנן צור – מנהל "תמה"
- עמיר שפירא – מנהל מחלקה ב"תמה".
- אמיר יבזורי – אחראי על המים במועצה האזורית מגידו.
- יעל יבזורי – מרכזו ועדת החינוך בקיבוץ.
- רמי יבזורי – מרכז הכותנה.
- יואש אזוב – רפתן ("מגיל אפס־כרפת", לדבריו).

לא מכבר, ביום גשום אחד, בוססתי דרכי בין עיסות הבוץ והרפש, בנסיון לאתר את יואש אזוב. נסיון להתרפק על כדורסל של פעם – עדיין תחת רישומו של הפסד נוסף שנחלה מכבי ת"א בגביע אירופה לאלופות.

יואש השתהה עם המזריע ועם הווטרינר, עיין בלוח הדרישות של הפרות, הביט בחולבות, אמד, כמרומה לי, יחום של מי מהן, או צליעה, החליף דברים עם מרכז הענף, השיב לטלפונים וכחלוף שעת־המתנה התיישב, סוף־סוף, איש כבד מאוד, כולו קש ובוץ ואהבה עצומה למקום – והתחיל להתגעגע לכדורסל של פעם. הוא היה חלק ממנו – ויש לו, תתפלאו, גם קשר עקיף עם מכבי. קשר מיוחד במינו. פעם זה היה הסיפור בכדורסל הישראלי.

"משוגע לכדורסל"

"עד היום, כך יואש, אני משוגע לכדורסל. שש־עשרה שנה אני משמש מאמן כדורסל של קבוצת הבנות במועצה האזורית. בעבר אימנתי ילדים ונוער. בזמננו שיחקנו במגרש פתוח ובכל מזג־אוויר. שיחקנו כמעט בלי הפסקה בין שתי מחציות. אני זוכר, שפעם חזרנו בשתיים בלילה ממשחק בירושלים ובשלוש לפנות בוקר, כעבור שעת שינה אחת, קמתי לחליבה. באופן רשמי היו שני אימונים בשבוע, אבל בעצם כמעט מדי יום באנו למגרש וזרקנו לסל".

יואש, לא אהב כשדרכו אל סל היריב נחסמה. אמצעיו לסילוק המטרד קודשו על־ידי המטרה. היה מנער מעליו את שומריו, כשביבים של נשורת־עץ, אשר דבקו בבגדיו של מקציע זיזי הקרש, כסרך עורף. הוא היה – בלשוננו – "פאוליסט" (מבצע עבירות) מיומן, אשר לא אחת שיתף עצמו בהתמוגגות הקהל מעבירותיו.

שור הבור

שחקן חזק ואיטי. אנחנו כינינו אותו "שור הבור". בדצמבר 1962 נסע עם קבוצתו לטורניר חג המולד שנערך בבריסל, במסגרתו, נזכר, רשמה הקבוצה את המזהיר בהישגיה: הפסד של שבע נקודות בלבד לקבוצה הצ'כית המצויינת של אותם ימים, ספארטק ברנו (69–62) – הקבוצה של קונביצ'קה ופישטלאק והאחים בוברובסקי – ששנה אחר כך הביסה את מכבי תל־אביב (עם תני כהן־מינץ, דור פריש, רלף קליין ויד הזהב אברהם הופמן, ויהושע רוזין כמאמן) – בהפרש של 45 נקודות (96–51).

"מכבי תל־אביב היתה הקבוצה היחידה אשר גמלה לנו באירוח יפה, בתמורה לאירוח שלנו אותה. כל הקבוצות שהגיעו למשמר־העמק קיבלו ארוחת־ערב חגיגית ורבות מהן נשארו ללון בקיבוץ, אולם בביתן הן לא גמלו לנו מידה כנגד מידה – להוציא מכבי ת"א. החל מהשנה הראשונה שבה שיחקנו נגדם, אירחו אותנו המכבים באופן יוצא מהכלל. היחסים עם ותיקי הקבוצה – חמים. הנה, בקייץ שעבר, כשנערך משחק הוקרה ללו סילבר, שלחה לנו מכבי עשרה כרטיסים".

יואש (52), בעלה של נילי (42), אביהם של עומר (21), רביב (16), שמרית (13) ורעות (3), אומר שהכדורסל הוא משחק המתאים באופיו לקיבוץ – בהיותו משחק קבוצתי שבו יכול כל שחקן לבוא לידי ביטוי.

"שיחקנו בכל משחק בשביל לנצח. לא אהבנו להפסיד. היו משחקים רבים, שהקהל סחף אותנו לנצחון. לי כבר לא היתה טיפת־כוח. שיחקתי על הכוח של הקהל" – וכשהוא מציין את שמות השחקנים מחוץ לקיבוץ – נוח רם מגניגר, יורם כהן מבית־אלפא, אורי סקלרש, דני הדר ואחרים – געוות בחוץ פרות וריח ער של גללים, ריח דחוס, סמיך, ממלא את האוויר ולא משאיר בו אף לא סדקדק לניחוח של פרחים.

משחק על הכח של הקהל

החורף לפני סיומו, אחרי קפאונות וממטרים. ריח של גשם עדיין עומד באויר. סליחה, חברים, על ההיסחפות, אבל יש משהו מרגש בעובדה, שאדם המשכים יום־יום לעבודה פיסית קשה, בכל מזג אויר, עדיין להוט אחר הכדור, אשר שנים כה רבות כידרר אותו וקלע אותו ושלה אותו בלי אגורה אחת כתמריץ או כבונוס – הכול מכוח אהבת־הספורט, אהבה טהורה, ללא סגסוגת אחת של מה שהוא מחוץ לרצון ולהתלהבות, לרוח הקיבוצית, אשר משכיה מקימים כיום שבע (7 !) קבוצות כדורסל בקיבוץ. וילדיו, אלא מה, אלא מי, בעקבותיו.

הוא מצמצם את עיניו ומחייך. חמישים ושתיים שנה בין הרפת לבין הסל.

יואש אזוב – רפתן כרם, כדורסלן כרם, כקראום. ■

עמוס לין על המלגזה. "מכבי היתה היחידה שגמלה לנו באירוח יפה"

לילות שבת בעמק

בלילות־שבת היינו חוטפים שוק ("אויש, שוב פעם העוף הזה, מתי כבר יהיה שניצל"), רצים אל רחבת המוכירות ומעמיסים עצמנו על ההיבר של המק. בדרך למשמר העמק, חבטת כנו הרוח הקחה וייסרה אותנו בשבטיה הלחים. פרועים, רועדים, מתלהבים, נכונים למתת, היינו מגיעים אל המגרש הפתוח, כאשר השורות הקדמיות כבר תפוסות באנשי־העמק.

אחרים מאתנו היו מטפסים על הקומונה של הקיבוץ, או על אחד העצים הסוככים עליה ותופסים זווית שקופה. אחרים, ואני בתוכם, היו עומדים על בהונותיהם ורועדים.

עמוס לין היה עושה ספרינטים לחימום. עמיר שפירא, צעיר, דק וגמיש, כידרר כאילו המשחק כבר החל. יואש אזוב ניסה הוק־שוט. יוסי ויינשטיין זרק ביד אחת, מין זריקה מצחיקה.

ריחות חפיפה מזה ואד השניצלים של משמר־העמק מזה, הציתו בנחירינו ניחוחות טעימים. אפילו הבנות היו צורחות. החשים הגגו. המשחק החל. הגרונות היו מתרפטים כמו טלאייסמרטוטים לאחר סחיטות תכופות והדם הציף את עורקי־הצוואר, שתפחו והלכו עם שאגות העידוד האדירות.

בהפסקה היה אפשר לראות את סדרן־העבודה מנסה לאתר מי מתורני משלוח־העופות או אחת מן הכובסות. טרקטוריסט מאובק היה נותן פול־גאז, עושה רעש; מעיים תלתלים של אבק על הבגדים הנקיים של הצופים.

לילות־שבת – בעמק.

היתה אוהדת אחת, לעולם לא אדע את שמה, אשר תמיד עודדה את הקבוצה היריבה. תל־אביבית או מה. היו לה גרבי־משי ארומים, שפתיה נצצו באודם מופרז. היה לה חזה עוצר נשימה. היא אהבה להתגרות ברפתני־הקיבוץ ובלולניו.

קראנו לה ה"מורנבת".

אחרי המשחקים שוב היינו נטענים על ההיבר, פרועים, מזיעים, מחליפים רשמים.

המסיבות היו מתחילות באיחור. פעמים רבות ננזפנו בשל אי־ההגעה במועד.

לילות שבת בעמק, היו לילות.

אזוב הרפתן. אהבה עצומה לרפת ולכדור

צילום: רינה עמרני

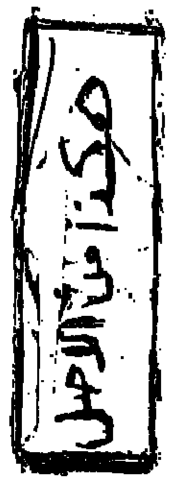

אומרים שיהיה "כוכב העתיד הבא", "יורשו של מאראדונה". מיקר אליו תשומת לב כה גדולה, עד שגדולי שבועוני הכדורגל בעולם החלו להתייחס אליו – למרות שהוא רק בן 21, לא מכבר סיים לימודיו בתיכון. "נער הזהב של ארגנטינה". קלאודיו קאניג'יה.

רק עתה הוסדרה העברתו ל"וורונה" האיטלקית תמורת 2.5 מיליון דולאר. דמי החתימה שלו: 375 אלף דולאר. גובה שכרו ומענקים, לא נכללים בחישובים הללו. הוא אמור להיות מיליונר כדורגל כבר בעונה הראשונה שלו באירופה. החוזה שלו הוא לארבע שנים. מעריכים שיעשה ב"וורונה", בשנה הראשונה, 1.5 מיליון דולאר. לא רק לשחקן כה צעיר.

רשם עד כה יותר מ־40 משחקים במדי "ריבר פלייט". בארגנטינה "דלוקים" עליו. הוא גאוותם של חובבי הכדורגל בארץ זו.

מסתבר כי כבר ב"מונדיאל 86" התבטא מאמן ארגנטינה קארלוס בילארדו: "כדאי שתזכרו את השם הזה, הנער קאניג'יה". בילארדו לא לקח אותו למכסיקו כיוון שהיה צעיר מדי וחסר נסיון, אבל הצביע עליו כעל יורשם של מאראדונה, ואלדאנו, פאסארלה, בורוצ'גה ואחרים – שהלכו לאיטליה ונעשו שם מיליונרים...

בבואנוס איירס, הוא מתגורר ברובע בלגראנו, 10 גושי בתים ממועדון ריבר פלייט – רובע של בני המעמד הבינוני. יש לו הורים (אביו סוחר) ושני אחים. כבר בגיל 8 החל לעסוק בכדורגל ומאמניו ב"ריבר" קבעו שירחיק לכת. בן 18 החל לשחק בהרכב הראשון. כבר אחרי חמישה־שישה משחקים נתגלה כשרונו.

הוא אוהב לעיין בשבועוני ספורט ומתכונן לייצג את ארגנטינה, לפני וורונה, באולימפיארת סיאול.

כתבה: אנה והיחואן ■ צילומים: רפאל וולמן (שירות "גאמא", מיוחד ל"שבועספורט")

בפריצה מסחררת לשער. יותר מעשר שנים על הכוונת

קלאודיו קאניג'יה. 2.5 מיליון דולאר בעד כדורגלן בן 21

האוהדים בבואנוס־איירס כבר דולקים אחריו. יש מחיר לתהילתו

הגבירות הראשונות של הספורט הישראלי. משמאל: אגנס קלטי, אנג'ליקה רוזיאנו ואולגה וינטרברג. צילום: יוסי אלוני.

ספורטאיות גדולות – מיפגש קטן

שמנה וסלתה של ספורטאיות ישראל נראתה בשבת האחרונה באולם הספורט של האוניברסיטה בתל־אביב. חבל רק שהמארגנות לא דאגו לביצוע טוב ומרשים יותר של הטקס, כמתחייב מהופעתן של כמה מן הגדולות שידע הספורט הישראלי בכל הזמנים.

משה לרר

כמה מהן לא ידעו בדיוק בידי מי הוזמנו, לשם מה, ובכלל – מה מטרת כל ה"טראסק" הזה. אבל נשים הן נשים, לא פחות סקרניות מגברים, ולכן הן באו. הרמתי גבה כאשר ראיתי גבר אחד בחבורה הזוהרת הזאת, ולא הבנתי בדיוק מה עושה שם אילן שופי. מסתבר שאשתו חנה, אתלטית־עבר גדולה, עסוקה היתה במשחק ברידג' ולא היתה מוכנה לוותר עליו בשום אופן. כך נכנס אילן שופי לתמונת המסגרת הגדולה, בצוותא עם הגדולות שבספורטאיות ישראל בכל הזמנים. כל החבורה הנכבדה הזאת היתה בשבת באולם הכדורסל של האוניברסיטה בתל־אביב, לקבל פרסי הוקרה על פעילותן למען ספורט הנשים בישראל.

"זו לא אני"...

"פורום אירגוני נשים" ועמותת ל.ב.ן. הפתיעו את ספורטאיות העבר המצטיינות וחילקו להן תמונות ממוסגרות מימי פעילותן.

קשה לומר שכולן התפעלו מן הצילומים הארכיוניים. "זו לא אני", הגיבה תמר מטל־שומכר, אתלטית אולימפית שלנו בשנות החמישים, כדורסלנית בין־לאומית. אחרי ש"אישרתי" כי זו אכן היא, קיבלתי חיזוק גם מבתה הצעירה: "אמא, זו את, זו את". תמר בשלה: "לאו".

אולגה וינטרברג, שאלת־תם: "למה שמו את התמונה במסגרת שחורה? אני הרי עוד חייה"...

וכך הלאה. נשים.

כמה מהוותיקות־ותיקות, חברות טובות שלי שאני מת עליהן עד היום, שואלות אותי למידע נוסף. אמרתי להן שהטקס לא כל כך מעניין אותי ושאותן באתי לראות ולהיזכר בימים הטובים של... וכאן באה רשימת הפייבוריטיות שלי. לא אכחיש ש"כוס התה שלי" היו הספורטאיות של שנות החמישים והששים, עם כמה יוצאות מן הכלל שנכנסו למצעד החביבות עלי בשנות השבעים. לא אנקוב בשמות, כי את כולן אני אוהב.

לא הטרחתי עצמי ליום הספורט העמוס, שהחל כשעות הבוקר עם טניס לתוכנות וכדורסל לנשים קטנות (הילדות); נמשך בהצגת קאראטה בסגנון קוריאני ובקטריגל. באתי לקראת משחק הכדורסל לבוגרות, בהשתתפות רבות מכוכבות הליגה הלאומית, ועד שהחל המשחק הספקתי להתנשק כמה פעמים עם זו ואחרת, שכבר שנים לא ראיתי. השאלות הרגילות בפורום מעין זה – מה נשמע, איך הילדים, הנכדים וכו' וכו'.

★ ★ ★

הפגישה היתה, כאמור, נוסטאלגית, אך הטקס – קטן מכפי המידות הגדולות של כמה מהספורטאיות שהיו במקום. הרעיון היה גדול; הביצוע – לא כל כך.

אינני מכיר את הגוף המתקרא "פורום אירגוני נשים", החתום על ההזמנה לפגישה ומאוד הייתי רוצה לדעת מה עושה הפורום הזה למען קידום הנשים בספורט. את השושבינה השנייה בחגיגה, שכונסה לרגל יום האשה הבין־לאומי, ל.ב.ן., עמותה לקידום כדורסל נשים, אני מכיר קצת יותר, אך גם מצרה לא שמעתי עד כה על הישגים מרשימים.

ההזמנה המקורית דיברה על 18 ספורטאיות מצטיינות בשירות הספורט הישראלי, אך כמטה המארגנות שכחו, משום מה, שתי גדולות כאנג'ליקה רוזיאנו (שש פעמים אלופת עולם בטניס־שולחן) ואולגה וינטרברג (אולימפית של ישראל ב־52'

וזוכה בלא פחות מ־17 תארי אליפות באתלטיקה). התערבות של הרגע האחרון מצד אנשים המעורים יותר בספורט, הצילה את המצב והשתיים הוזמנו.

יחד עם אגי קלטי (10 מדליות אולימפיות בהתעמלות) היוותה שלישייה זו את תור הזהב של מצעד הנשים בספורט. חסרה לי כאן מאוד היד הרביעית, ידה של פרידה ברסון־ליכטבלאו, אלופת שלוש המכביות הראשונות. חבל שלא חשבו עליה.■

לא אמנה כאן את שנותיהן של שלוש הגבירות הראשונות של הספורט הישראלי. רשימת ההישגים שלהן מדברת בעד עצמה, ואם ידוע שהחלק הארי מהנצחונות והמדליות נפלו בידי הלייד'יס בשנות החמישים – נגיע למשהו שכל אחת מהן נמצאת במקום טוב באמצע שנות הששים.

המשותף לשלושו כולן באו מארצות הגוש הקומוניסטי ואת פירסומן בספורט רכשו עוד בארץ הולדתן.

המתעמלת אגנס קלטי עלתה לישראל ב־1957, לא לפני שייצגה את הונגריה בשלוש אולימפיאדות רצופות. ב־48' נסעה ללונדון, אך חלתה ולא השתתפה בתחרויות; ארבע שנים מאוחר יותר, בהלסינקי, כבר השיגה שתי מדליות זהב ושתיים מארד ואילו במלבורן 56', "שברה את השוק" בזכייה בארבע מדליות זהב ובשתיים מכסף. בסך הכל יש ל"אני" מאגר עצום של 10 מדליות אולימפיות, בנוסף לשתי מדליות זהב שהשיגה באליפות אירופה ב־56' ואין־ספור מדליות בתחרויות ארציות ובין־לאומיות.

אנג'ליקה רוזיאנו הגיעה אלינו מרומניה ב־1960 עם מטען של 17 תארי אליפויות עולם בטניס־שולחן. אנג'ליקה זכתה באליפות העולם לנשים שש פעמים ברציפות (בשנים 1950־1955), שלוש פעמים בתואר לזוגות נשים; כמספר הזה בזוגות מעורבים, בנוסף על חמש זכיות באליפות של נבחרת הנשים הרומנית. את ארונה מקשטות לא פחות מ־30 מדליות שבהן זכתה באליפויות העולם השונות. הסבתא גאה מאוד בבתה, מהנדסת אלקטרוניקה ב"אלביט" ובשני נכדיה, אילן ואופיר הרבסט, אלופי הארץ לנוער בברידג'.

השלישית בחבורה, אולגה וינטרברג, היא הוותיקה מכולן בארץ ויותר בבחינת "גיבור מקומי". עלתה לארץ ב־1950 מצ'כיה, ייצגה את ישראל באולימפיאדת הלסינקי ב־52' בכדור־ברזל ובדיסקוס, השתתפה בארבע מכביות ובשני כינוסי הפועל; לזכותה 17 תארי אליפות מקומיים ושלל עצום של 127 מדליות זהב בתחרויות מקומיות ובין־לאומיות.

N.B.A

מייק גמינסקי, הרכש החדש של פילדלפיה, הוא גם דוגמן לעת מצוא. כאשר הודיעה ה"סיקסרס" על רכישתו, מיהרה ללוות את הצעד הזה במסע פירסום נרחב, לרבות הדפסת פוסטר מרהיב שבו גילם מייק גמינסקי דמות של בלש. הוא צוייד בכדור ובנעלי כדורסל וצולם באולפן, על רקע תמונות ענק של תחנת רכבת: "מי שרכש את הפוסטר שלי לא האמין שלא הצטלמתי בתחנת תחתית, אלא באולפן", אמר גמינסקי

נפילת האימפריה

עצוב בספקטרום של הסיקסרס, שהכל אצלה הולך העונה "הפוך" ■ מה גרם לנסיגה הגדולה בקבוצה המפוארת מפילדלפיה? ■ איך נכשלה בכל העיסקות? ■ מי אשם? ■ סיפור עצוב

עפר שלח (ניו־יורק)

לרגע אחד, איפשהו באמצע המחצית השנייה של משחק האולסטאר מזרח – מערב, שהיה בחורש שעבר בשיקאגו, יכלו אוהדי פילדלפיה 76' לעצום את העיניים ולחלום. לרגע אחד ראו על המגרש את מה שהיה צריך להיות הקו הקדמי של הקבוצה שלהם, במחצית השניה של שנות השמונים, קו קדמי שכולו אולסטארים. אז שיחקו במדי קבוצת המזרח מוזס מאלון, צ'ארלס ברקלי ובראד דוהרטי. לרגע אחד אפשר היה לראות את מוזס מוריד ריבאונד, את ברקלי קורע את הסל בהטבעה ואת דוהרטי מוסר מסירה חכמה למוריס צ'יקס, שחתך לסל. אבל הרגע הזה עבר. וכשפתחו אוהדי פילדלפיה את העיניים, מוזס היה בוואשינגטון, דוהרטי בקליוולנד וברקלי סחב את הסיקסרס על הכתפיים הרחבות שלו, לגמרי לבד. ואפילו סר צ'רלס, בעונה הטובה ביותר שלו, לא יכול לתת לפילדלפיה יותר ממאזן שלילי ונשיפות חזקות מאוד של הבולטס והניקס בעורף שלהם במאבק על מקום בפלייאוף.

איך נפלה האימפריה? איך הפכה הקבוצה שלפני חמש שנים העמידה את אחד הצוותים החזקים בתולדות הכדורסל – והנה היתה לנמושה, שאולי תופיע השנה בפלייאוף רק משום שבמחוז המרכז יש רק שש קבוצות?

רק עונה אחת...

הסיפור עצוב, עצוב מאוד – במיוחד מפני שכל אוהד כדורסל אמיתי היה בשנות השמונים גם אוהד של הסיקסרס. "לא חשוב מי היא הקבוצה הראשונה שלך, הסיקסרס זו השנייה", היה אז הפתגם השגור.

הסיבה היתה, כמובן, הדוקטור – השחקן האהוב ביותר בתולדות הכדורסל, מי שסחב את הסיקסרס 11 שנה וזכה באליפות רק פעם אחת.

רק כשהיה ג'וליוס ארווינג בן 33 נתנו לו הסיקסרס את הסנטר שהיה חסר להם כדי לזכות באליפות, ולעונה אחת הכל הלך כמו שצריך. פילדלפיה שלטה בליגה שלטון ללא מצרים, בפלייאוף הגשימה את התחזית של מוזס מאלון: "ארבע, ארבע, ארבע". במסע נצחונות מוחץ, הם הפסידו רק פעם אחת וסיימו בארבע נצחונות ללא הפסד מול היריבה השנואה מלוס אנג'לס, שב־1980 ו־1982 גנבה מהם את התואר. מי לא שמח לראות את הד"ר עם הגביע? – אפילו בבוסטון גארדן ובלוס אנג'לס פורום, עמדו אנשים על הרגליים והריעו.

אבל הדוקטור כבר היה בן 33. אנדריו טוני, שוטינג גארד הקטלני, החל לגלות שהרגליים שלו שויות זכוכית. את מרבית העונות הבאות, בילה בני בניתוחים ועל הספסל. בובי ג'ונס, הפורוורד החכם והקשוח, עמד גם הוא לפני פרישה. זה היה הזמן לעסקות נבונות, לחילוף דורות מתוחכם. זה היה הזמן שבו מתגלים מנהלים גדולים ובעלי קבוצה חכמים. זה היה הזמן שבו נתגלה שלסיקסרס אין את כל אלה.

בדראפט של 1984, לקחה פילדלפיה את ברקלי במקום החמישי – בחירה גאונית ממש. הסוס הצעיר הציג בשנה הראשונה שלו יותר כשרון משכל, אבל בעונה השניה, הוריד הרבה קילוגרמים, התמתן והיה לפאואר פורוורד הטוב בעולם. במקביל, גם החל בהדרגה לקחת את שרביט המנהיגות מהדוקטור, שאסס החכם גידל את ילד הפרא כדי שיהיה יורשו.

למרות ההפסד בסדרת חצי הגמר מול מילוואקי, אחרי שבעה משחקים מתישים, העתיד אמר טובות לפילי. לא רק שהדוקטור הסתגל לעמדת השוטינג גארד וכך גם השאיר את המנהיגות על המגרש ומילא את מקומו של טוני, אלא שלסיקסרס היה גם את המקום הראשון בדראפט הקרוב.

העתיד הבטיח טובות

ואז בא הרולד כץ והתערב בנעשה. כץ הוא בעליה של הסיקסרס, ומי יכול להגיד לו מה לעשות? הקבוצה היא שלו, ואם אנחנו אוהדים אותה – זאת הבעייה שלנו. ראשית, הלך כץ ומכר את המקום הראשון בדראפט לקליוולנד, תמורת הפורוורד רוי הינסון ו־800 אלף דולר. נכון שפילי חיפשה סמול פורוורד, אבל מי מוכר מקום ראשון בדראפט? הקאוולירס לקחו את בראד דוהרטי, שאחרי עונה ראשונה מהוססת, היה לסנטר אמיתי עם ג'אמפ רך ומסירה טובה – הטובה ביותר של סנטר כלשהו בנ.ב.א. תחשבו על הג'אמפ והמסירה הזאת בסמול פורוורד של פילי, עם 2.13 מ' באותה חבילה? לפילי היה המקום הראשון בדראפט, והסיקסרס לא עשו איתו יותר משעשו הסלטיקס עם המקום השני באותה שנה, שאותו ניצלו כדי לגייס את לן באייס ז"ל.

אבל לכץ זה לא הספיק. נמאס לו מדרישות השכר של מוזס. במקום לשלם לסנטר הטוב ביותר של שנות השמונים את המגיע לו, שלח אותו כץ ואת טרי קאטלג', סוס דמוי־ברקלי, לוואשינגטון, תמורת ג'ף רולאנד וקליף רובינסון. "רולאנד הוא מהיר וחזק ויתאים לסגנון החדש והאגרסיבי שלנו", אמר כץ.

הלכו החלומות

אחרי פחות מחמישית עונה הלכו הבירכיים של רולאנד, שהיה ידוע בפציעותיו עוד לפני כן, ואיתן הלכה גם הקריירה שלו. רובינסון עוד לא עשה עד היום משהו שיגרום לספקטרום לקפוץ על הרגליים. הלך הקו הקדמי הטוב ביותר בעולם. הלכו חלומות האליפות. אחרי עונת פרידה מרגשת בכל מה שלא היה קשור לכדורסל, הלך גם הדוקטור. נשארה סתם עוד קבוצה בינונית בנ.ב.א.

ומה עוד נשאר? – מוריס צ'יקס, גארד חכם וחרוץ, שמגיעה לו קבוצה טובה מזו. הינסון, שבאמצע העונה הזאת הלך לניו ג'רסי, בעוד אחת מעסקותיו של כץ – שדומה שהן מתפוצצות לו ישר בפרצוף; מאט גוקאס, מאמן טוב ונבון שלא ניתנו לו הכלים, שילם במשרתו על הטעויות של כץ. מי נשאר? – ברקלי, שהכשרון והגאווה שלו לא יספיקו כדי לנצח את לארי בירד והמכונה של הסלטיקס; וכן נשארו הזכרונות ממה שהיתה צריכה להיות קבוצת הפאר של שנות השמונים, ממה שהיתה פעם הקבוצה השנייה של כל אוהד כדורסל, והקבוצה הראשונה של רבים מאיתנו. ■

יש עתיד

מכבי קרית ביאליק. עומדים, מימין: אבי צפריר (מנהל הקבוצה), שחר פייגלס, שי מוסברג, צחי גינסבורג, צפריר עידן, שהם חיים, אורן גרייצמן, רם חנאי (מאמן). כורעים: אורן אולצר, צביקה קאוף, עומר סובול, און צוק, ירדן שגיב, פאר סגלוביץ

צבי גלפרין

בעיקבות פנייתנו אל מאמנים ושחקנים בעניין "מועדון ה־100", קי־בלנו כמה מכתבים. כותב אליעזר זקי־בך, המשחק באליצור גוש עציון, כי לדעתו יש צורך להפריד את ליגות הילדים, בין תלמידי כתות ז' לתלמידי ח' ולשם כך ראג לשלוח תמונה שתמ־חיש את ההבדלים מבחינה גופנית בין הגילים השונים).

משה דווידובסקי מאמן ילדים בה־פועל כפ"ס מרגיש אף הוא את הצורך בהפרדת הגילים ולשם כך הציע לאר־גן טורנירים בין נבחרות הערים לפי הגילים השונים ועי"י כך, הטורנירים יעזרו לקידום הילדים – כל אחד בגי־לו.

איתן ויינרייך מאמן ילדים בהפו־על נהריה קובל על היעדר קבוצות בעלות רמה במחוז, דבר הפוגע ברמת קבוצתו שלו. עקב כך אינו יודע אם קבוצתו ברמה גבוהה או שהליגה אליה היא משתייכת איננה ברמה גבוהה. עקב ריבוי משחקים המסתיימים בהפר־שים גבוהים של 60–100 נקודות, מציע איתן לשנות את מבנה הליגה ע"י גמר סל בין אלופות המחוזות; לבי־טל את השמירה ממחצית המגרש ולי־תת לשחקנים לשחק באופן חופשי.

★ תוצאה לא שיגרתית הושגה בליגות הילדים 15–19 בין מכבי צור שלום לאליצור קרית אתא. שאלתי האם התוצאה הנמוכה היא בגלל הרמה או בגלל הגנה טובה? – נשמח לקבל תגובות גם לזה.

הפתרון: הפרדת כוחות

יש להפריד בין גילאי כתה ו' לגילאי כתה ח', כדי לנטרל את הפער הגדול במבנה הגוף והיכולת הפיסית של השחקנים ■ קוראים (שחקנים ומאמנים) כותבים למדור בעניין "מועדון ה־100"

זה הצילום ששלח לנו אליעזר זקבך. הוא נעשה במשחק ליגת הילדים בין מכבי ירושלים לאליצור ירושלים. שימו לב להבדל הגובה בין שני שחקנים

הפתעה ומהפך

★ מהפכים ראשונים בליגות היל־דים: קבוצת מכבי קרית ביאליק, מחזי־קת גביע מכבי לילדים, גברה על אלו־פת החורף במחוז חיפה, מכבי יוסף חיפה 47–64. הניצחון העלה את קרית ביאליק לראש הטבלה תודות להפרש סלים גבוה יותר. בסיבוב הראשון נוצ־חה קרית ביאליק 43–54.

א.ס. אשקלון עלתה לראש טבלת מחוז דרום א' בעיקבות הפסד יריבתה בצמרת, אליצור יבנה.

יתר התוצאות, כפי שנתקבלו מאי־גוד הכדורסל:

● גליל עליון: נאות מרדכי – קרית שמונה 30־57, שדה נחמיה – רמות נפתלי דישון 46־74.

● צפון: מחניים – איילת השחר 38־50.

● בית שאן: גבע – מעלה אפריים 38־63, יזרעאל עפולה – ניר דוד 58־17, בית השיטה – בקעת בית שאן 34־37.

● עמקים: הרי אפרים – יוקנעם מגידו 32־41, יפעת – קישון העמק 48־49, מרנין טבעון – נצרת עילית 39־48, נצרת עילית – קרית טבעון 34־60, עוגר עפולה – קרית טבעון 44־63.

● ממר"ן: כפר יסיף – בני ביאליק 46־49.

● חיפה: יגאל חיפה – אליצור קרית אתא 35־58.

● נתניה: מ.ס. תפוז אבן יהודה – מ.ס. אבן יהודה 22־48, קובה נתניה – אליצור נתניה 17־28, שפיים – בני בית יצחק 31־32, געש – כפר חיים 36־40, געש – תפוז אבן יהודה 30־34, אבן יהודה – מכבי נתניה 24־50.

● שרון: שקד רעננה – יחדיו רענ־נה 60־74, חרוב רעננה – הפועל כפ"ס 37־50, סביון כפ"ס – צעירי הרצליה 15־68, צפון רעננה – מזרח רעננה 27־35.

● פ"ת: רקל רעננה – אליאנס ת"א 28־66, רקל רעננה – צעירי רמת־השרון 32־35, גבעת השלושה – הפועל פ"ת 28־57, צעירי הרצליה – אריאל 33־48.

● ת"א א': בני יהודה – אליצור כת"ים 46־52.

● ת"א ב': מרכז רעננה – שלום ר"ג 55־57.

● שפלה: אלון גבעתיים – בני ברית יפו 27־66, נוה גולן – מכבי יפו 42־48, צפון ר"ג – מכבי יפו 33־59.

● מרכז: הפועל לוד – חרוב חולון 41־43, רמת אפעל – הפועל לוד 52־25.

● שורק: סלע ראשל"צ – גבעת ברנר 46־50, נצר סירני – גבעת ברנר 43־52, עירוני רחובות – רמת אליהו 29־55, עירוני רחובות – מכבי רחובות 60־75.

● ירושלים: אסא י"ם – מטה יהו־דה 42־49, גולן י"ם – בית"ר י"ם 95־21, מכבי י"ם – רימון י"ם 17־79, דרום א' – א.ס אשקלון כניה 12־84, אליצור יבנה – גדרות 52־53, באר טו־בה – גדרה 48־60.

● דרום ב': הפועל אופקים – גת (התוצאה 0:0, תוצאה שנתקבלה בווע־דת המשמעת), זית שער הנגב – בארי 34־36, קרית גת – בארי 11־43, גפן שער הנגב – בניש מ. הנגב 49־66, עירוני קרית גת – גת 27־74.

● נגב: תמר ערד – דימונה 58־18, ערד – רביבים 25־56, עומר עומ־רים – אשכול 23־47, אשכול – עומר 24־53, עומר – בניש חצרים 40־57. ■

3 נקודות

ברוריה ביגמן

סימנים כחולים על באמת

"עבודה בעיניים" – סרט ישראלי חדש עם מצלמה נסתרת ש"עובדת" על תיקי דיין וכדורגלן הנבחרת אלי דריקס ולצדם "הבטלנים" נתן דטנר ואבי קושניר, הקארטיסט־זמר ירון אפשטיין ואלופת אירופה בקראטה, הגרמניה דניאלה גרצל.

גרצל, דוגמנית צמרת ששימשה כמה שנים שומרת ראש לאישים מפורסמים וכוכבי רוק, באה לישראל בעקבות ידידה עודד בלומנפלד. קושניר ודטנר באו בסרט ללמוד קארטה אצל אפשטיין, בעקבות תכנית הטלוויזיה שעת כושר.

בסרט נראית האלופה האירופית מתבוננת כיצד המדריך אפשטיין "מתעלל" בחניכיו ואחר כך מקבלת ממנו שיעור פרטי־פלוס. אשפטיין מנצל הזדמנות לליטוף, היא מתרגזת ונכנסת לאקסטזות־קרב ופוגעת קשה באפשטיין. מי שראה אותו באחרונה הבחין בסימנים כחולים באמת, מזכרת מנעלי האלופה הבלונדינית.

ד"ש למיקי – מזאגרב

מיקי ברקוביץ' הוא סמל בכדורסל האירופי ומוכר גם בחנויות הגדולות ביבשת. יש שמכירים אותו, אפילו אחרי ביקור אחד בלבד...

בחנות קריסטלים גדולה בככר הרפובליקה בזאגרב, שם הופיעה הפועל ת"א בחצי גמר גביע קוראץ', התענינו המוכרות אצל לאבן מרסר והאווי לאסוף אם גם מיקי הגיע איתם...

הסיבה? – לפני שנתיים, כשהתארחה מכבי בזאגרב למשחק עם ציבונה, ביקר מיקי בחנות המהוררת והתעניין בקריסטלים. היתה שם קערה ענקית יפהפיה, מורכבת משני חלקים והוא ניסה להרימה כדי להתבונן בה מקרוב: לרוע מזלו נפלה הקערה מידיו והחנות התמלאה ברסיסים. הנזק היה כרוך גם במילוי טפסים רבים, כיוון שהחנות היא ממשלתית.

אחרי שסיפרו כל זאת למרסר וללאסוף, שיגרו המוכרות ד"ש למיקי...

דטנר (מימין) וקושניר, עם המאמן ירון אפשטיין (באמצע), בתירגול קארטה. יושבת מימין ומתבוננת בהם, האלופה דניאלה

בצה"ל – רק עוזר

בנבחרת הכדורסל הוא היה המאמן הראשי וכך גם העונה בהפועל ת"א – אבל בצה"ל זו כבר אופרה אחרת: משה ויינקרנץ שימש בנבחרת חיל הקשר באליפות צה"ל, "רק" עוזר למאמן לזאב מעו, מזכיר הפועל נס־ציונה. המנהל היה כאן נפתלי גושן, רכז הליגות באיגוד הכדורסל.

בנבחרת הקשר הופיעו איתן אורן קפטן מכבי ראשל"צ, חיים בהן־מינץ (1.95 מ') ממכבי אפקה, בן אחיו של חני הגדול וגולן סצוקין מבני־יהודה.

להישג גדול לא הגיעו הכדורסלנים – אבל זכו בגביע ההגינות. ■

האתלטית ששילמה את מחיר אהבתה לא"י

מאיר גבאי

אורחת מיוחדת במינה, בישר־אל: רוני קולבך, בת 82, מי שהיתה 22 (!) פעם אלופת אוסטריה במקצו־עות שונים באתלטיקה ושפרק נכבד בקריירה הספורטיבית שלה, קשור בהסטוריה של הספורט ה(ארצ)ישראלי. אחרי 55 שנה – היא שוב כאן, על פי יוזמתו של אתלט העבר הקשיש, ולטר פרנקל מירושלים.

הערב, בכפר המכביה, תתקיים קבלת הפנים הרשמית לאורחת בנוכחות נספח התרבות האוסטרי ר"ר פריליך, ראשי הוועד האולימ־

> **אורחת בירושלים: רוני קולבך, 82 – מי שנתנה דחיפה לאתלטיקה הנשית בארץ־ישראל, לפני 55 שנה ומשום כך נפסלה מלייצג את מולדתה האנטישמית**

פי, מכבי ואתלטי עבר רבים. אחר כך תתקבל אצל ראש העיר טדי קו־לק.

ב־1932, כשהיא בשיאה, באה רוני קולבך לעשות שנה אחת בא־ריץ; זנחה את מסלולי האתלטיקה של אוסטריה ואירופה, שם החלו כבר בהכנות לאולימפיאדת ברלין – והקדישה את זמנה להדרכה ולאי־מון כאן. בין היתר אימנה את נבח־רת האתלטיות הארצישראלית לאו־למפיאדת הנשים – אירוע מיוחד במינו – שנערכה בלונדון ב־1935.

ולטר פרנקל: "רוני תרמה תרו־מה רבת ערך לאתלטיקה שלנו שהיתה אז בחיתוליה. היא השתתפה כאן בתחרויות כשעל חולצתה סמל מכבי ת"א. כעבור שנה כשחזרה לוינה האנטישמית – הוענשה על כך: החרימו אותה ומנעו ממנה להו־פיע בלונדון...".

קולבך, לא־יהודיה (בעלה הרא־שון היה יהודי), נקשרה נפשית לא־רץ ישראל. בעת שעשתה כאן, לא ביקשה אפילו הוצאות נסיעה. עבודה בהתנדבות. בנוסף להיותה אתלטית מעולה, היתה גם רקדנית מפורסמת בלהקת האופרה הוינאית – ושילבה איפוא אימוני אתלטיקה בהדרכת ריקוד ומחול, הופעות התעמלות (על מקבילים – מקצוע שגם בו הי־תה אלופה) ואקרובטיקה. כל ההכנ־סות מהופעות אלו – אחת מהן הי־תה בקפה "אירופה" בירושלים, כיום משרדי בל"ל – היו קודש לקרן מיוחדת, באמצעותה מומנה או נסי־עת אתלטי ארץ־ישראל למשחקי מערב אסיה, בהודו, ב־1934...

פרנקל: "לפני כשנה קיבלתי מהתאחדות האתלטיקה באוסטריה, ספר על תולדות הענף שם ושמות 50 מטובי האתלטים של מדינה זו, בכל הזמנים. מצאתי שם את שמי ופירוט השגי (9 פעמים אלוף אוסט־ריה בריצות ארוכות) ושם גיליתי גם את שמה של רוני קולבך".

בעקבות זאת הריץ פרנקל מכ־תב לעורך הספר, הסטוריון הספורט אריך קמפר וביורר אם רוני עדיין בחיים. כך עלה על עקבותיה, מתב־רר, כי חרף גילה המופלג היא עדיין מרצה על נושאי ספורט באקדמיה הוינאית, ברדיו אוסטריה ומשתתפת בעריכת פירסומים שונים. פרנקל מיהר להזמינה לביקור בישראל.

"רוני לימדה אותנו, לפני 55 שנה, איך רצים משוכות. היא נתנה דחיפה גדולה לענף", מספר פרנקל, כשהזמינה לביקור השיבה לו "אני מתגעגעת לארץ, לבנות שטיפחתי ומוכנה לבוא מיד".

הביקור מתאפשר איפוא בעזרת ארתור הנק, מנהל מוזיאון מכבי והועד האולימפי.

מהאלבום הפרטי: האתלטית רוני קולבך מקבלת עיסוי לרגלית, מוולטר פרנקל. צילום מ־1930, מאולימפיאדת הנשים הראשונה שנערכה בפראג.

השבוע במשחקי גביע הטוטו

מינימום הפרס הראשון:

750 אלף ש"ח

מינימום לכל הפרסים:
1,500,000 ש"ח

ספורט טוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט

פוגל לוין ברוש

תחזיטוטו

שישו שכטמן

תחזית למחזור טוטו 29

מסגרת המשחקים בגביע הטוטו צוברת אט־אט תאוצה. הפרסים הגבוהים המשולמים לקבוצות עבור ניצחונות, הרצון של שחקנים חדשים בהרכב להוכיח את עצמם והמשחק החופשי והפתוח שבו נוקטות מרבית הקבוצות, מביא למשחקים מעניינים ומרתקים, עם שפע שערים. חבל שמספר הצופים נמוך. גם בטוטו עצמו זכה השבוע משתתף ירושלמי ששלח 16 טור ב־800 ש"ח, סכום שלא היה מבייש גם מחזורים "לאומיים" רבים. אפילו הפרס החמישי עבור ניחוש 10 – 13 ש"ח – הוא בסדר. אנחנו צופים שיפלו הפתעות גם בשני המחזורים הקרובים של גביע הטוטו וכדאי לחפש אותן. ולתחזית.

1. מכבי חיפה – בית"ר ת"א: בית א' הוא, ללא ספק, הבית הקשה ביותר. שתי הקבוצות השיגו בשבת שעברה את ניצחונן הראשון במסגרת גביע הטוטו, ואין ספק שירצו להמשיך בכך. התחזית שלנו – אחת הקבוצות תצליח בכך. 1, 2.

2. שמשון – בית"ר ירושלים: לשמשונים יתרון ברור בטבלת הבית, וכתור מחזיקי הגביע הם מייחסים את מלוא החשיבות למפעל. ניצחון השבת והם יבטיחו לעצמם כרטיס לחצי גמר. אולי לא ינצחו אבל להפסיד לא יפסידו. 1, x.

3. הפועל פ"ת – חולון: למרות חסרונם של ניר לוין וניר אלון, פתח־תקווה עדיפה ותזכה בניצחון. חולון תשלים במשחק זה את הכנותיה למבצע ההישארות בלאומית.

4. בני יהודה – מכבי פ"ת: לרשום 1 במשחק זה זאת לא חוכמה גדולה. מכבי פ"ת לא הפסידה שבועיים ברציפות, דבר נדיר מאוד מבחינתה בתקופה האחרונה. אנחנו מחפשים הפתעה במשחק זה ורושמים משולש.

5. הפועל ב"ש – הפועל ירושלים: האורחים, קבוצת הליגה הארצית (ביניים) מובילים את טבלת בית ג' שבו מופיעות שלוש מ"אריות" הליגה הלאומית. המארחים הרשימו בשבת שעברה בנצחון 4–0 על מכבי נתניה. פחות ממשולש לא מספיק.

6. מכבי נתניה – מכבי ת"א: למכבי ת"א חסרים שני שחקניה הבכירים – שמעונוב בהגנה ודריקס בהתקפה. לנתניה חסר שלום תקוה. מאחר ומכבי ת"א עשתה לה מנהג קבוע לשגע את הטוטו, אנחנו ממליצים על x, 2.

7. הפועל ת"א – הפועל חיפה: ראשות בית ד' בגביע הטוטו תוכרע ביחס שערים. לחיפנים, בניגוד להפועל ירושלים, אין את הכלים להתמודד עם הקבוצות הלאומיות. נצחון לת"א וסימון 1.

8. הפועל כפ"ס – הפועל לוד: התחזית כמו במשחק הקודם. גם ללוד אין את הכלים להתמודד מול כפ"ס, מה עוד שאם לוד מצליחה להשיג משהו זה רק במגרשה.

9. מכבי עמידר – הכח ר"ג: אפשר לתת למשחק־זה כותרת כמו "הדרבי הרמת־גני הגדול" או "מפגש בין היריבות השכנות", אבל את משתתפי הטוטו מעניינת רק התשובה לשאלה – "איזה קבוצה גרועה יותר?" והתשובה – אי־אפשר לדעת, ולכן מסמנים משולש...

10. הפועל חדרה – מכבי יבנה: קיבלנו תלונות מאוהדי יבנה על אי דיוקים לפני שבוע ואנו מתקנים: יבנה זכתה בגביע הטוטו של הלאומית לפני שנתיים, בניצחון במשחק הגמר 2–1 על בית"ר ירושלים. למרות יתרונה המשמעותי בטבלת בית א' (ארצית) שום דבר אינו גמור שם עדיין, ופחות ממשולש לא מספיק.

11. הפועל עכו – הפועל בת־ים: בת־ים עלתה השנה מהליגה הארצית, ניצחה את טבריה לפני שבועיים 4–1 ופתאום יש לה הזדמנות לעלות לחצי־גמר גביע הטוטו. עכו לא תיתן לה לעשות חיים, כמו שהקשתה על מכבי יפו בשנה שעברה. משולש אחרון כמעט פס.

12. הפועל טבריה – מכבי יפו: השבוע נערכו הישיבות הראשונות (בקפיטריה...) של ועדת החקירה, שדנה בנושא "מה קרה לליברפול ונבריה?" התשובה לשאלה תינתן במגרש בניצחון ביתי גבוה. 1 סולו.

13. מכבי שעריים – הפועל ר"ג: לשעריים ברור שרק ניצחון ישאיר אותה בתמונת המאבק על ראשות הבית. גם לרמת־גן ברור, למרות הפרש השערים הטוב שלהם, שתיקו עלול לא להספיק 1, 2.

14. הפועל יהוד – בית"ר נתניה: אחרי שרואים את הטופס ואחרי ששוברים את הראש מה לרשום בכל המשחקים, טוב שיש משחק אחד לפחות שאפשר לרשום בו ניחוש בלי בעיות. 1 ושום דבר אחר לא. ■

ליגה לאומית

בית א'

1.	שמשון	4	3-5	9
2.	מכבי חיפה	4	5-5	5
3.	בית"ר ים	4	5-4	4
4.	בית"ר ת"א	4	3-2	4

בית ב'

1.	בני־יהודה	4	2-6	9
2.	הפועל פ"ת	4	3-4	7
3.	צפרירים	4	5-3	[illegible]
4.	מכבי פ"ת	4	6-3	7

בית ג'

1.	הפועל ים	4	2-6	7
2.	מכבי נתניה	4	6-7	7
3.	באר־שבע	4	1-4	[illegible]
4.	מכבי ת"א	4	12-4	3

בית ד'

1.	הפועל ת"א	4	1-8	[illegible]
2.	כפר־סבא	4	2-4	[illegible]
3.	הפועל חיפה	4	6-3	[illegible]
4.	הפועל לוד	4	8-2	2

ליגה ארצית

בית א'

1.	מכבי יבנה	4	1-9	[illegible]
2.	הפועל חדרה	4	6-8	[illegible]
3.	רמת־עמידר	4	7-4	[illegible]
4.	הכח ר"ג	4	7-0	[illegible]

בית ב'

1.	[illegible]	4	1-6	[illegible]
2.	מכבי יפו	4	4-4	[illegible]
3.	הפועל טבריה	4	9-8	[illegible]
4.	הפועל עכו	4	6-4	[illegible]

בית ג'

1.	הפועל ר"ג	4	3-11	[illegible]
2.	הפועל יהוד	4	3-5	[illegible]
3.	שעריים	4	5-3	[illegible]
4.	בית"ר נתניה	4	9-1	[illegible]

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

	1	x	2
1	X		
2	X		
3		X	
4	X		X
5		X	
6			X
7	X		
8	X	X	
9		X	
10		X	X
11		X	
12	X		X
13		X	
14	X		

שלשות /
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1	X		X
2	X		X
3	X		
4			X
5	X	X	
6	X		
7			X
8	X	X	
9	X		
10		X	X
11		X	
12	X		X
13	X		
14	X		

שלשות /
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

	1	x	2
1	X	X	
2		X	
3	X		X
4			X
5	X	X	
6	X		X
7	X		
8	X		
9	X	X	
10		X	X
11			X
12	X	X	
13	X		X
14	X		

שלשות /
כפולים 8
טורים 256

לעשירים

	1	x	2
1	X	X	X
2	X		
3	X		
4			X
5	X	X	
6	X	X	X
7	X	X	
8	X	X	
9		X	
10		X	
11	X		
12	X		
13	X	X	
14	X		

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X		X
2	X	X	
3	X		
4	X	X	X
5	X	X	X
6		X	X
7	X		
8	X		
9	X	X	X
10	X	X	X
11	X	X	X
12	X		
13	X		X
14	X		

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
2	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x	1,x
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	2	x	1	2	x	1	2	x	1
5	x	1	2	1	2	x	2	x	1
6	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2	x,2
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	2	x	x	1	2	2	x	1
10	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2	1,x,2
11	2	2	2	x	x	x	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1

יום שָׂמֵחַ

צילום: ראובן קסטרו

יוֹם שָׂמֵחַ לְלִיאוֹר
יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב,
עִם בֹּקֶר פָּרַח בַּגִּנָּה
חִיֵּךְ אֵלָיו בְּלִי סוֹף.
וּמִשָּׁמַיִם שֶׁמֶשׁ פָּז
קָרְצָה לוֹ בְּקַרְנָהּ
וְהֶחָתוּל בִּקְצֵה הָרְחוֹב
בְּמִיָּאוּ עָלָיו עָנָה.
גַּם הַשְּׁכֵנָה שֶׁמִּיָּמִין
בֵּרְכָה אוֹתוֹ בְּחֹם
וְהַכְּלַבְלַב נִפְנֵף שָׁלוֹם
בִּזְנַבְנָב שָׁחוֹם
בַּגַּן, הַיְלָדִים מְאֹד שָׂמְחוּ,
כִּי יוֹם הוּלֶּדֶת יֵשׁוּ
הֲנִחַשְׁתֶּם מָה קָרָה?
לִיאוֹר הוּא בֶּן חָמֵשׁ!

לֵאָה אִילָנִי

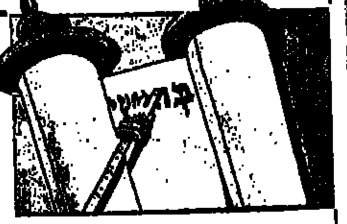

שלום שלום

הַפַּעַם נְשׂוֹחֵחַ עַל בְּחִינוֹת. יוֹתֵר נָכוֹן, עַל יְלָדִים הַמַּעְתִּיקִים בִּבְחִינוֹת.

וּמַדּוּעַ? כִּי בָּעִתּוֹנִים הִתְפַּרְסְמוּ בַּזְּמַן הָאַחֲרוֹן כְּתָבוֹת עַל נְעָרִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ בִּבְחִינוֹת הַבַּגְרוּת. מַכַּת הַהַעְתָּקוֹת בִּבְחִינוֹת הַבַּגְרוּת הִגִּיעָה לְמִמְדִּים כֹּה גְּדוֹלִים, עַד שֶׁבָּאוּנִיבֶרְסִיטוֹת לֹא תָּמִיד מוּכָנִים לְהַכִּיר בִּתְעוּדוֹת הַבַּגְרוּת כִּתְעוּדָה מַסְפִּיקָה לְהִתְקַבֵּל לָאוּנִיבֶרְסִיטָה.

וְאֵיךְ מִתְקַשֵּׁר הַדָּבָר אִתָּנוּ, עִם יַלְדֵי בֵּית הַסֵּפֶר הַיְסוֹדִי? בֵּינֵינוּ לְבֵין עַצְמֵנוּ, כָּכָה בְּסוֹד: גַּם יְלָדִים עַד כִּתָּה ו' מַעְתִּיקִים לִפְעָמִים בִּבְחִינוֹת. יֵשׁ אֵיזֶה "מִשְׂחָק" בֵּין הַתַּלְמִידִים וּבֵין הַמּוֹרִים: הַמּוֹרִים מַגִּישִׁים אֶת הַבְּחִינָה, וְהַיְלָדִים מְנַסִּים בְּכָל מִינֵי פְּטֶנְטִים "לְהַעְתִּיק בְּלִי לְהִתָּפֵס". הַמּוֹרִים מַטִּילִים עֳנָשִׁים חֲמוּרִים עַל יְלָדִים שֶׁנִּתְפְּסוּ בְּהַעְתָּקָה בִּבְחִינָה. אֲבָל הָעֳנָשִׁים לֹא מַצְלִיחִים לְהַפְסִיק אֶת מַכָּה הַזֹּאת.

אָז מָה עוֹשִׂים? הַאִם הָעֵסֶק אָבוּד? גַּם לָזֶה יֵשׁ פִּתָּרוֹן:

פַּעַם, לִפְנֵי 40־50 שָׁנָה, הָיָה בְּבֵית־סֵפֶר בְּזוּרִי (בַּגָּלִיל הַתַּחְתּוֹן) הֶסְכֵּם בֵּין הַתַּלְמִידִים לְבֵין הַהַנְהָלָה וְהַמּוֹרִים: הַתַּלְמִידִים לֹא מַעְתִּיקִים בִּבְחִינוֹת – וְהַמּוֹרִים לֹא מְפַקְּחִים וְלֹא שׁוֹמְרִים עַל הַתַּלְמִידִים בְּעֵת הַבְּחִינוֹת. וְאָמְנָם הַמּוֹרֶה הָיָה מְחַלֵּק אֶת דַּפֵּי הַבְּחִינָה וְ...יוֹצֵא מִן הַכִּתָּה. הַתַּלְמִידִים הֵכִינוּ אֶת הַבְּחִינָה לְלֹא הַשְׁגָּחַת הַמּוֹרִים! אֲבָל תַּלְמִיד שֶׁהָיָה נִתְפָּס בְּהַעְתָּקָה הָיָה מְקַבֵּל עֹנֶשׁ מִידֵי הַתַּלְמִידִים עַצְמָם, עַד לְגֵרוּשׁ מִבֵּית־הַסֵּפֶר.

אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁגַּם בְּבֵית־סֵפֶר יְסוֹדִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְהֶסְדֵּר עִם הַמּוֹרִים. אָמְנָם הַמּוֹרֶה לֹא יֵצֵא מֵהַשִּׁעוּר, אַךְ הָאַחֲרָיוּת תִּהְיֶה בִּידֵי וַעֲדַת הַכִּתָּה: הַיְלָדִים יִהְיוּ אַחְרָאִים עַל הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁלָּהֶם. כְּדַאי לְנַסּוֹת!

עָמוֹס בַּר

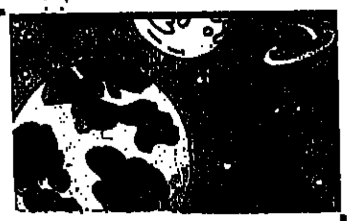

מה הולך

אוירון חילץ לוייתן

כאשר אנו שומעים על נושאת מטוסים ונושאת טילים, אנו מיד חושבים על מלחמה. אבל לפעמים אניות המלחמה מעורבות גם בפעילות שאיננה מלחמתית כלל. הנה סיפור על שתי אניות מלחמה אמריקניות שהצילו לוויתן.

נושאת הטילים "טראקסטון" היא חלק מן הצי האמריקני המגן על שיירות הנפט של כוויית בדרכן למפרץ הפרסי וממנו. באיזור נמצאת גם נושאת מטוסים בשם "אנטרפרייז".

לפני כשלושה שבועות, גילה מסוק, שהמריא מה"אנטרפרייז", לוויתן ענק שנלכד בתוך מאות מטרים של רשת דיג מניילון. היה זה לויתן נקבה במשקל 30 טון ובאורך של 13 מטר. טייס המסוק דיווח על כך לסיירת "טראקסטון", שהיתה במרחק 50 ק"מ משם.

כאשר הסיירת התקרבה אל הלוויתן, הרימו הימאים את הרשת בעזרת מלקחיים וקירבו את הלוויתן אל דופן האניה. לאחר מכן ירדו ימאים עם מספריים וגרזנים, קיצצו את חוטי הניילון של הרשת ושיחררו את הלוויתן הלכוד. מבצע החילוץ נמשך ארבע שעות ובסיומו שחה הלוויתן לחופשי כשחוטי ניילון ארוכים עדיין נגררים משיניו.

רחל שי

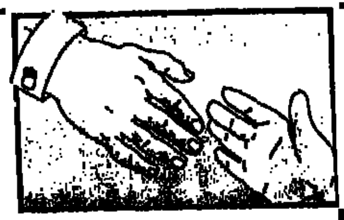

דברי חכמה

כְּשֶׁמַּשְׁקִיעִים – אוֹהֲבִים

פַּעַם הֵכִינָה כָּל מִשְׁפָּחָה לְעַצְמָהּ אֶת כָּל הַדָּרוּשׁ לָהּ. בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה בָּנוּ אֶת הַבַּיִת, בַּשָּׂדֶה הַסָּמוּךְ גִּדְּלוּ אֶת הַמָּזוֹן הַדָּרוּשׁ לָהֶם. הָאֵם תָּפְרָה אֶת הַבְּגָדִים, אָרְגָה שְׁטִיחִים. הַיּוֹם כִּמְעַט כָּל הַדְּבָרִים נַעֲשִׂים בִּשְׁבִילֵנוּ עַל יְדֵי אֲחֵרִים. הַאִם זֶה מַצָּב טוֹב?

כְּשֶׁנִּבְנָה הַמִּשְׁכָּן הָיוּ שְׁנֵי אוּמָנִים שֶׁבִּצְּעוּ אֶת כָּל מְלֶאכוֹת הָעֲדִינוֹת – בְּצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב. מֹשֶׁה לֹא עָשָׂה דָּבָר, כַּנִּרְאֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא יָדַע לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים כָּאֵלֶּה. אַךְ לְאַחַר שֶׁהוּכְנוּ כָּל הַחֲלָקִים הֵקִים מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ וְחִבֵּר: "וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו וַיָּשֶׂם אֶת קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחָיו. וַיָּקֶם אֶת עַמּוּדָיו".

לֹא הָיְתָה בְּעָיָה לִמְצֹא פּוֹעֲלִים שֶׁיַּעֲשׂוּ זֹאת. מָה פִּתְאֹם שֶׁמֹּשֶׁה הַזָּקֵן הַמְכֻבָּד יַעֲבֹד כָּל כָּךְ קָשֶׁה?

כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אַחֵר עוֹשֶׂה בִּשְׁבִילֵנוּ מַשֶּׁהוּ, אֲנַחְנוּ פָּחוֹת קְשׁוּרִים אֵלָיו, פָּחוֹת אוֹהֲבִים אוֹתוֹ. חָשׁוּב שֶׁמֹּשֶׁה, הַמַּנְהִיג שֶׁל הָעָם, יִהְיֶה קָשׁוּר לַמִּשְׁכָּן, וְלָכֵן הוּא צָרִיךְ לִבְנוֹת אוֹתוֹ בְּעַצְמוֹ. וְאִם הוּא לֹא יוֹדֵעַ – אָז שֶׁיַּעֲשֶׂה מָה שֶׁהוּא יָכוֹל, הֲקָמָה וְהַרְכָּבָה.

מִי שֶׁרוֹצֶה לֶאֱהֹב אֶת הַבַּיִת שֶׁלּוֹ, הָרְחוֹב, הָעִיר אוֹ הָאָרֶץ, חָשׁוּב שֶׁיִּמְצָא מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעַצְמוֹ, בְּיָדַיִם שֶׁלּוֹ, כְּדֵי לִבְנוֹתָם אוֹ לְיַפּוֹתָם.

גַּם אִם זֶה יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ קָטָן – תְּמוּנָה עַל הַקִּיר, צְבִיעַת קִיר מִתְקַלֵּף, אוֹ שְׁתִילַת עֲרוּגַת פְּרָחִים – זֶה יַהֲפֹךְ לְשֶׁלּוֹ, שַׁיָּךְ וְנֶאֱהָב.

מֹשֶׁה מָאוֹר

קבוצת הכדורסל של בל"ל סניף מרכזי בת"א. עומדים, מימין: שי לשץ – יו"ר הקבוצה, שמעון אטיאס, יואל שטיינברג, דוד חכמה, שלמה זיו, מוטי בני (מנהל). כורעים: אורי אליסיס, שלום ימין (מאמן), אמיר פרג וסמי סקו. חסרים: יוסי דוד, גבי שריקי, חיים ניזרי, יוסי אהרון, שוקי נגרין ואלי רפס (עוזר לצוות המקצועי).

בסמינר לרכזי ספורט במקומות עבודה, דובר על הצורך להיערך לקראת שינויים צפויים במשק, כשיעבור לשבוע עבודה של חמישה ימים ■ המצב יחייב אז הרחבת פעילות הספורט לעובדים ■ גם דובר שם על ההיבטים הפסיכולוגיים והסוציולוגיים שבספורט במקומות עבודה ■ הרבה חומר למחשבה

עם הפנים לעתיד

רועי בן־נתן

סמינר לרכזי ספורט במקומות עבודה מטעם הפועל מחוז ת"א והמרכז, התקיים לפני כמה ימים במלון "גלי זהר" בים המלח, בהשתתפות 40 רכזי ספורט הגדולים בת"א.

בסמינר ניתנו הרצאות ברמה מקצועית גבוהה בתחומים שונים.

הקפטן לשעבר של נבחרת ישראל בכדורגל, נחום סטלמך, ניתח את מצב הכדורגל בישראל, מתקופתו ועד היום. הוא מצא כי ההידרדרות ברמה נובעת, בעיקר, עקב ליקוים בחנוך לספורט מצד כל המערכת, והדבר, לדבריו, מתבטא בתוצאות בשטח.

לשאלת אחד המשתתפים "מדוע הוא, כדמות פופולרית ואחרים שחושבים כמותו, אינם מעיזים לנסות ולשנות ענייניםז" – השיב סטלמך, שאין בכוחו לשנות את השיטה הקיימת בארץ וגורמת, לדעתו, לתופעות שליליות במגרשים ומחוצה להם וכן להתרחקות הקהל ממגרשי הכדורגל.

השיחה שהתפתחה עם סטלמך, בעקבות הרצאתו, היתה מעניינת ביותר, כיוון שבדבריו הכנים, ניגן על הרגש הפטריוטי, חייב שינוי דראסטי כדי שהעתיד יהיה יותר חיובי – מה שעשה רושם עז על המשתתפים.

דב מאלים סיפר על פעילותו רבת השנים בתע"ש ועל המודעות הקיימת היום במסגרת זאת, בכל ענפי הספורט. מחליפו, רפי גורן, ממשיך בהצלחה בפעולה ברוכה זאת ונהנה מהבסיס האיתן שהשאיר לו דב.

יעקב ישי, יו"ר האגף לצעירים נוער וספורט בוער הפועל של ההסתדרות, הציג מנקודת מבטו את דאגתו לגורל הספורט בישראל, במיוחד נוכח ההסתבכויות הכספיות של אגודות. למרות שהוא עומד על כך שיש לפעול בדרך אחרת, איננו בטוח שיוכל לשנות את דפוסי המחשבה אצל ראשי ההתאחדויות הגדולות בכדורגל ובכדורסל, כדי ליישם רעיונות שיביאו לשינוי מהותי בספורט בישראל.

ישי הציג עצמו כמאמין גדול בספורט העממי ובמיוחד באמצעות מקומות העבודה. לנושא זה, אמר, הוא מוכן להקציב משאבים, בעיקר לקראת האפשרות של מעבר לשבוע עבודה של 5 ימים, שיש להערך לקראתו.

בתשובה לשאלות הנוכחים, אמר ישי, כי התחושה הכללית היא שאכן מתקרבת תקופה חדשה שהמודעות לספורט העממי תעלה במפעלים רבים, כשיותר עובדים יעסקו בספורט ולא כעסוק פסיבי כקריאה במדורי הספורט או בצפיה בטלוויזיה.

בסקירה על הפעילות הנוכחית של המחלקה לספורט במקומות עבודה במחוז ת"א, מפי מנהלה, נתן אקשטיין, הוצגו כמה רעיונות מעניינים ליישום בעתיד לשם התייעלות ולהיערכות לקראת הרחבה משמעותית בפעילות. כיום יש במחוז 240 קבוצות ספורט.

כן השתתפו בסמינר הפסיכולוגים דני נוימן, רכז הקורס למינהל ספורט במכון וינגייט ושלמה ערד, יועץ פסיכולוגי לנושאי ספורט, שנסיונו רב בקבוצות לאומיות בכדורגל וכנבחרות ייצוגיות. הם דיברו על יחסי אנוש, שחיקה בעבודה והתמודדות במצבי לחץ. הרצאותיהם עשו רושם רב ולוו בדוגמאות ספציפיות ממשחקים, לפני הם ואחריהם.

הם ציינו כי לעניין הזה חשיבות רבה, כיוון שבמקומות העבודה יש רצון להשתייך לקבוצה גם כאמצעי לשם היתקדמות, לקבלת מעמד רם יותר כמייצג החברה וכן יש לספורט חשיבות כגורם בפתרון בעיות חברתיות שונות.

סיכם את הסמינר וניהל אותו בהצלחה, נינו בריניג והמזכירה מטי.

אפשר לומר, שהרצאות וריונים מסוג זה, בהשתתפות מרצים בכירים ופעילים מהשטח שמעורבים בנושא, הם בעלי חשיבות רבה ויש לקיימם מדי שנה, כאשר המטרה היא להערך מבעוד מועד לשינויים הצפויים במשק הישראלי, שבו, כך צופים מומחים, תיגדל המודעות לספורט כערך אובייקטיבי הפועל לטובת הפרט והכלל.

בש-גל ספורט בע"מ
יבוא יצור ושיווק ציוד ספורט טל. 03-251121
טניס, טניס שולחן, איגרוף, ג'ודו, קראטה,
תלבושות ספורט, חדרי כושר וסקווש

כותבים

שיר לאמא

אמא אמא תלכי קצת קדימה
היום את כל כך נרגשת
הענן קשט בקשת.
השמש כבר זורחת
אפשר לשכב לישון בנחת.

בא הערב ירד הלילה,
את שמה את הכביסה בפילה.
אני הולך לישון,
שמונה כתוב על השעון.
אבא הלך ללמד אנגלית,
ואת לא מבסוטית.
כי להיות לבד,
זה לא כל כך נחמד

שחר יקלם בן 7, כתה ב',
בי"ס הרוא"ה, ר"ג.

לאמא

ישנם ימים ימי עצב!
ישנם ימים ימי חולו
ישנם ימים ימי הולדת
אלה ימים שמחים וטובים!
וכדי להגיע אליהם זה לוקח
הרבה עבודה ובגלל זה
היומהולדת רק פעם בשנה.
פעם בשנה
פעם בשנה
פעם בשנהוו

גלעד יהודאי בן 10
הרצליה פתוח

הטיפות

הנה טפה טפה ממש נוצצת
הטפה הזאת זוהרת בכל צבעי
הקשת. הסתכלו נא על הגשם ממש
זהב טהור, הגשם הזה, מלא שמחה
ואור.
אתו איזה חרף ממש נעים
הלואי והיה חרף כל הימים.

לירון שריקי בת 8
רחובות

קוראים

קדסליה – עלילותיה של "ילדת פלא"

הוצאת "ענבל"
175 עמודים
כתבה – ציפי שחרור

דמות חדשה בעולם הילדים: קרסליה – ילדת הפלא, אשר ביכלתה לגבה בהתאם לרצונה ולצרך השעה. קרסליה הנה ילדה רגילה בתכונותיה, אשר בנגוד לילדים אחרים נולדה עם קרסלים ארכים מן הרגיל, שבקצותיהן טמון כח סמוי המאפשר לה להגביה ולרחף. קרסליה מורידה גשם ביום קיץ, מסיעת למכבי האש בעבודת כבוי שרפות בבנינים רבי קומות, מצילה נמרים בגן החיות מכלוב בוער, עוזרת לחיל האויר להציל מכשיר צבאי סודי מתוך כדור פורח ועוד ועוד.

בספור מדגשים הצדדים האנושיים של קרסליה אשר למרות כשרונה הבלתי רגיל היא איננה מחסנת מפני תחושת הבדידות והרצון להיות מקבלת בין חבריה הלועגים לה בשל היותה שונה. צפי שחרור הקדישה את הספר לשני בניה – אמנון ודקל. אמנון בן העשר, הלומד מכניקה וטכנולוגיה באוניברסיטה, עזר לה לתכנן לפרטי פרטים את המכשירים הסודיים המופיעים בספור וכן תכנן את כפות הרגלים של קרסליה. שלי סבילית מעצבת בבות, הלכה שבי אחרי הדמות הספרותית ויצרה בבה דמוית קרסליה. צפי שחרור סבורה כי כל סופר ילדים שואב השראה לכתיבתו מתוך עולם ילדותו. למרות שעקר עסוקה של צפי שחרור הנו בכתיבה למבגרים, היא מציינת כי זו זכות ליצור למען ילדים בארץ ובעולם דמות ספרותית חדשה ובכך להשאר ולחוות את עולם הילדות באמצעות היצירה לילדים

כתבה וצלמה: בלהה נינשטוק.

אביגדור

מאת: דני שגב
ציורים: טלי קריבולט
הוציאה: ספרית "מעריב"

כל מי שאוהב לצחוק כדאי לו לקנות את הספר אביגדור לידיו, לקרא את הספור המחרז, לקנות מהציורים המשעשעים ו...להתגלגל מצחוק.

חידה – מי זה אביגדור?

הוא לא ילד, גם לא כלב, גם לא חתול. אביגדור גם לא אופנים.

אביגדור לא שום חפץ או חיה או פרח שאתם מכירים.

לא נחשתם, נכון? אז נגלה לכם:

אביגדור הוא דינוזאור בן מיליון שנים. ומה זה דינוזאור? זאת חיה כמו חתול או כלב, אבל גדולה פי אלפיו זה משהו כמו בנין בן שש קומות, או מטוס עם... מאה מקומותו

הספור מתחיל כאשר ילד בן חמש קבל מתנה ליום הולדתו – את אביגדור הדינוזאור. וכאשר יש לילד בן חמש דינוזאור אמתי – רק דברים מצחיקים קורים לו.

אם אתם אוהבים לצחק כדאי מאד לצחק ביחד עם אביגדור, הדינוזאור השובב.

בת־דורה

איך התחלתי ללמד עברית

בקצות הלילה התעוררתי מחלום בלהות, שוב ראיתי את עצמי עוזב את חברי מהשכונה, עמם חלקתי את סוד "האוצר" שבחצר הבית ("הופ" ונוסע עם משפחתי לאותה ארץ, שסבא מרבה להזכיר – ישראל.

שלשם חזר סבא מהעבודה כלו זורם: "מאשה", נהם בקולו העמק, "אומרים שהשנה הם הגדילו את אשרות היציאה, הנה השכן מילמן קבל היתר עליה לאחר שחכה עשרים שנהו"

כל פעם שסבא היה נמלא שמחה על שמתקרב ומגיע המפנה המיחל מצד השלטונות, אני הייתי מאבד את העשתונות...

כיצד אוכל לעזב את הכלו את טוניה בעלת העינים הכחלותו את מישה הגדול שהבטיח כי כתוך יתן לי להסליק במוחלת השלג השחורהו ומה עם "האוצר" שטמנתי בחצרו את "האוצר" וסגנו לתכין משברי זכוכית צבעונית, אותם עטפנו בניירות עטיפה של סכריות ואת "האוצר" טמנו בבור.

זה היה סוד כמוס אותו הייתי מגלה רק לטוניה "עינים יפות".

באותם ימי התקוה של סבא הייתי נמלא חשש וסקרנות גם יחד, מה יש בארץ הזאת שכל בני הבית מזכירים ביראת כבודו בערבים היו מגיעים לביתנו אנשים, סבא היה אומר שהם מהיחודים הטובים, הציונים. שעות היו יושבים ושרים שירים בשפה המשנה הזאת "עברית". סבא ידע לדבר עברית ואפלו ללמד את אלה שהתכוננו לעלות לישראל:

זו, גג, בית, גלגל... על ספרי הלמוד שמר בחרדת קדש. הם היו ספרים ישנים, מצהיבים, אכולי עש ועל סף התפוררות, אך שוב ושוב הוא למד בהם אנשים מלאי רצון ללמד. הלואי עלי...

אותי השביעו בכל השבועות לא לגלות דבר. סבתא אף נהגה להפחיד אותי:

"אם תגלה למישהו מילדי השכונה – תהפך בן רגע לאלם...". באותם ימים, שלהי שנות ה־70, היה צפוי עש מאסר כבד למלמדי עברית.

לאט לאט למדתי לאהב את אותם הערבים בהם סבא נהג לדבר ולספר על ארץ־ישראל: "ארץ זבת חלב ודבש", היה שר ואני ראיתיו בדמיוני מלקק דבש מהמדרכות, ושותה חלב מהברזים.

מדי ערב, בשעה שמונה, אסור היה "לציץ" בבית. מהרדיו הגדול והישן היו בוקעים צפצופים עולים ויורדים ולפתע היינו שומעים: "קול ציון לגולה". וסבא וסבתא היו שותים כל מלה ומלה בחרדת קדש.

אנשים מוזרים היו פוקדים את ביתנו, ברחוב בורקי 8 בוילנה. מכלם אהבתי את גרישה. הוא היה משעשע ונחמד, והיה לו גם עט שהסליך ששה צבעים. אל גרישה נהגתי להצטרף לטיולים שונים ומשנים. אף פעם לא שאלתי, אך תמיד הרגשתי שמשהו קורה. מאחר יותר התברר לי שהייתי "גלגר", שלים מסוה למעברת שדרים בין פעילי העליה הציונים בעיר.

יום אחד נעלם גרישה. רק לאחר שודודתי לסבתא ללא הרף היא פלטה: "הק.ג.ב. תפס אותו..." (ק.ג.ב. הוא השרות החשאי בברית־המועצות).

מרגע זה נמלאתי פחד מאותו איש הקרוי "ק.ג.ב.". סבתא אף הזהירה אותי לבל אשוחח עם זרים, במיחד עם אלה שישאלו על גרישה ועל הנעשה בביתנו, ובתמורה יבטיחו לי סכריות על מקל. פחדתי. אך בכל יום חכיתי לק.ג.ב. (והוא לא בא...

כעבור שלשה חדשים נקרא דודי אלכס לבוא לבית המשפט במוסקוה ולהעיד נגד גרישה שנשפט באשמה של: "תעמולה אנטי־סובייטית ובגידה"... פחדו של הדוד אלכס היה רב. גם הוא היה מעורב בפעילותו של הפא הציוני שבצע בוילנה פעולות רבות למתן התרי עליה לישראל. פעולות שעל חלק מהן נאשם עתה גרישה. מאז שהתחתן אלכס עם דודתי, הוא גר עמנו באותה דירה. דודה לנה, אשתו, היתה בחדש השביעי להריונה, וכבית השתרר מתח רב – מה יהיה אם גרישה לא יעמד בענויי החקירות של הק.ג.ב. ויגלה את מעורבותו של אלכס בפעילות הציוניתו

לאחר שבועים של מתח וצפית שב אלכס ממוסקוה, חור ותשוש. בבית הרימו כוסית וודקה וערכו מסבה לכבודו. אך השמחה לא היתה שלמה – גרישה נשפט לשש שנות מאסר ולעבודת פרך בסביר. עוד מספר בחורים, שבקרו בביתנו, נשפטו לתקופות מאסר קצרות יותר. לדוד אלכס שחק המזל, הוא שחרר.

גם אני השתתפתי במסבה. וודקה לא שתיתי, אך הרגשתי איך התבגרתי בבת־אחת ולפני תם המסבה בקשתי מסבא:

"אני רוצה ללמד עברית, ממחרו"

דניאל סטוקלין

שירי שטות

מתוך הספר "אמא אווזה" בהוצאת מודן

למדי לשרק, בתי,
ותקבלי גלידה,
לשרק אינני יודעת,
אמי החמודה.
למדי לשרק, בתי,
ותקבלי פרה,
לשרק אינני יודעת,
אמי היקרה.
למדי לשרק, בתי,
ותקבלי חבר
לשרק אינני יודעת,
אבל אלמד מהר.

תיק סגור

תקציר הפרק הקודם: הוריו של רונן בודקים את הפצע ומתפתח ביניהם ויכוח. רונן נזכר בהבטחותיהם שלא קויימו וחושב על התוכנית הסודית.

פרק 20:

"סבתא בידיים טובות"

הרופא שהוזעק אל סבתו של אבינדור הבהיל אותה באמבולנס לבית־ החולים. הוריו של אבינדור נסעו יחד אתה ושארו שם כל הלילה. כשחזרה אמו בבוקר, אמרה שסבתא יצאה מכלל סכנה, אבל מצבה עדיין קשה.

כל הלילה לא עצם אבינדור עין, אלא תור ומלמל תפילה לאלוהים שיציל את סבתא. עכשיו באה עליו התרדמה בבת־אחת. וכשנכנסה אמו למרפסתה סגורת לראות מה אתו, היא מצאה אותו שקוע בשינה עמוקה. בשנתו אפשר היה לה להתבונן בו, שלא כבשעות שהיה ער. שכן היתה רואה בעיניו ' בהיותן פקוחות ' מבעים שלא הבינה ושהפחידו אותה. פעמים נדמה היה לה שזהו טמטום מוחלט המשתקף מעיניו, ופעמים חשה במבט מאשים הנורה מעיניו כחץ שלוח הישר אל לבה.

כעת, כשהיו עיניו עצומות, הבחינה בפניו קווים רכים. חרף השומן המנפח אותם. רכות זו עמדה בניגוד לחתימת השפם שהתחיל לצמוח מעל לשפתיו המלאות, הפשוקות קמעה. היא הביטה במצח הגבוה ובשיער הגזוז, ואמרה לעצמה שצריך לתת לשערו לצמוח, שלא יסתמר ככה, ושיהיה מתולתל כמו השיער שלה. היא חזרה להביט בעיניו והן מצמצו פתאום, ושפתיו פלטו בכבדות: "סבתא, סבתא". ואז, בפעם הראשונה אחרי כל השנים הללו שחלפו מיום שהגננת בפעוטון אמרה על אבינדור שהוא כנראה ילד מפגר, הרגישה תשוקה לקחת אותו בזרועותיה ולאמצו חזק אל לבה.

באותו רגע נפתחה הדלת ודליה נכנסה ואמרה: "פיחס, איזה ריח יש כאן" ועשתה תנועות של אוורור בידיה.

"ש... ש...קט. אבינדור ישן", לחשה האם בקול צרוד, ודליה ' שעמדה לא רחוק ממנה ' התפלאה: ממתי שומרים על השקט כשאבינדור ישן? ואיזה קול משונה יש לאמא פתאום!

נעמי באה בצעדים נמרצים ונעצרה כשראתה את אמה סוגרת בזהירות את דלת המרפסת הסגורה. הרגישה גם היא שמשהו קרה לאמא שלה ואמרה לה: "אל תדאגי אמא, סבתא בידיים טובות. בבית־החולים יטפלו בה כמו שצריך". נעמי חשבה על כך שאמא היתה כל הלילה בבית־החולים ולא ישנה, והציעה לה שלא תלך לעבודה. "ובצהריים, כשאחזור מבית־הספר, אני אעשה כל מה שצריך, ודליה ויהודית תעזורנה לי. ואת תשני ותנוחי, בסדר?"

אחר־כך יצאו הבנות לבית־הספר ומלכה הלכה לעבודה, למרות עייפותה.

דורית אורגד

המשך בשבוע הבא.

מדע ומיידע

שעור למרגלים

כלכם ראיתם לפחות פעם אחת בחייכם סרט ריגול בו מגלה סוכן חשאי את אויביו בעזרת מכשירים משכללים.

הפעם אספר לכם על כמה מכשירים מסוג זה.

המכשיר הראשון ששמו סונר שולח גלי קול. כאשר גלי הקול פוגעים בעצם מסים, הם חוזרים. מכשיר הסונר קולט את הגלים, בתוכו הם הופכים לזרמים חשמליים ובעזרת הזרמים אפשר לקבע כמה קרוב העצם ומה מקורו.

בסונר משתמשים בצוללות.

מכשיר משכלל הפועל בגלי קול מאפשר לראות את העבר בבטן אמו.

המכשיר השני, אותו לבטח ראיתם בסרטים, הוא המכ"ם.

המכ"ם פועל על אותו עקרון, אך שולח גלי רדיו במקום גלי קול.

המכ"ם נראה בדרך כלל כמו צלחת עגלה, המשדרת את גלי הרדיו, קולטת אותם ומעבירה למסך, עליו נראה העצם כנקודה זוהרת ומצפצפת.

בחשוב מיחד קובע המכ"ם את מקום העצם והמרחק בו הוא נמצא.

במכ"ם ובסונר משתמשים בדרך כלל בצבא.

אך גם בעלי חיים משתמשים בסונר, כמו העטלף והדולפין. חיות אלו יכולות לצרח בקול כל כך גבוה עד אשר אזני אדם לא יכולות לשמוע את הצריחות. גלי הקול של הצריחות חוזרים כאשר הם פוגעים בעצם מסים (ממש כמו בסונר ובמכ"ם). ונקלטים באזניו הרגישות של בעל החיים, ומוח היצורים הללו מתרגם את הגלים החוזרים לתמונה.

העטלף מגלה בדרך זו אפלו יתוש והוא בולע אותו תוך מעוף בחשכה.

ובכן, זהו סוף שעור המרגלים.

רגול מצלח לכלם.

עמית לבבי